

**e-DÖNÜŞÜM TÜRKİYE PROJESİ
KISA DÖNEM EYLEM PLANI**

DEĞERLENDİRME RAPORU

RAPOR NO:4

DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI

OCAK 2005

<u>İÇİNDEKİLER</u>	<u>Sayfa</u>
I) KDEP Eylem Gerçekleşme Durumları: Değerlendirme Tablosu	1
II) KDEP Eylem Gerçekleşme Durumları: Özet Tablo	7
III) Bölümler	
- Bilgi Toplumu Stratejisi	23
- Teknik Altyapı ve Bilgi Güvenliği	29
- Eğitim ve İnsan Kaynakları	37
- Hukuki Altyapı	51
-	69
Standartlar	
- e-Devlet	75
- e-Sağlık	105
- e-Ticaret	125

KDEP
EYLEM GERÇEKLEŞME DURUMLARI
DEĞERLENDİRME TABLOSU

KDEP EYLEM GERÇEKLEŞME DURUMLARI: DEĞERLENDİRME TABLOSU

(A: Henüz Başlamadı; B: Başlangıç Aşamasında; C: Çalışmalar Sürüyor; D: Sonuçlandı)

EYLEM	Eylem No	GERÇEKLEŞME			
		A	B	C	D
BİLGİ TOPLUMU STRATEJİSİ					
Bilgi toplumu stratejisinin oluşturulması	1			•	
Yazılımda mükemmellik merkezi haline dönüşüm politikalarının belirlenmesi	2			•	
TEKNİK ALTYAPI VE BİLGİ GÜVENLİĞİ					
İnternet altyapısının ve kullanımının, geniş bant erişimini de içerecek şekilde ülke genelinde yaygınlaştırılmasına yönelik olarak alınması gereken tedbirler konusunda çalışma yapılması	3			•	
Üçüncü nesil (3G) mobil telekomünikasyon hizmetlerine ilişkin lisans tahsisi hazırlık çalışmalarının yapılması	4	•			
Akıllı kart ve PKI standartları ile güvenlik test standartlarına yönelik çalışmalar yapılması	5				•
Ağ güvenliğinin test edilmesi ve sağlanmasına ilişkin pilot uygulamaların geliştirilmesi	6			•	
İnternet veri merkezi (Internet data center) uygulamalarının ekonomisi ve yapılabirliğine yönelik çalışmalar yapılması	7			•	
EĞİTİM VE İNSAN KAYNAKLARI					
“Bir okulu dünyaya aç - İnternete bağla” kampanyası	8			•	
İlköğretim okullarına 4.000 Bilgi Teknolojileri Sınıfının kurulması (Temel Eğitim Projesi -FAZ 2)	9			•	
Eğitim portalı prototipinin oluşturulması	10			•	
Eğitimde kalite ve verimliliğin artırılması amacıyla, bilgi teknolojilerinin etkin ve yararlı şekilde kullanılmasına yönelik olarak okul müfredatlarının yenilenmesi	11			•	
Öğretmenlerin yenilikçi ve pratik öğretim uygulamaları geliştirmek üzere yetiştirilmesi, yeni teknolojileri kullanma becerilerini artırmak üzere hizmetiçi eğitim programları düzenlenmesi	12			•	
Öğretim kurumlarındaki bilgi teknolojisi eğitim mekanlarının topluma açılmasına yönelik ön çalışma ve gerekli düzenlemelerin yapılması	13				•
Kurs ve sertifikasyon eğitiminin niteliğinin yükseltilmesi, verilen sertifika ve diplomaların AB standartlarında denkliğinin sağlanması	14			•	
Bilgi toplumunun gerektirdiği insan kaynağı planlamasının yapılması	15			•	
HUKUKİ ALTYAPI					
Elektronik İmza Kanunu'nun çıkarılması	16				•
Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanun'un çıkarılması	17			•	
Ulusal Bilgi Güvenliği Kanunu'nun çıkarılması	18	•			
Türk Ceza Kanunu Değişiklik Tasarısının hazırlanması	19				•
Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'nun çıkarılması	20				•
Elektronik ortamdaki sözleşmelerin tanınması için bir çalışma yapılması ve gerekliliği halinde yasal düzenlemelerin tamamlanması	21				•
Elektronik ortamda fikrî hakların korunması için gerekli yasa çalışmasının yapılması	22				•
İnternet servis sağlayıcılarının görev, yetki ve sorumlulukları ile denetimlerine ilişkin gerekli yasal düzenlemenin yapılması	23			•	
e-Ticaret için uygun ortamın oluşturulması	24			•	
Dış ticarete e-belge uygulamalarının yaygınlaştırılması	25	•			

EYLEM	Eylem No	GERÇEKLEŞME			
		A	B	C	D
Yeni Telekomünikasyon Kanunu'nun çıkarılması	26			•	
Telekomünikasyon alanında ikincil düzenlemelerin yapılması	27			•	
Evrensel Hizmet Yönetmeliğinin çıkartılması	28			•	
STANDARTLAR					
Uluslar arası ve AB standart kuruluşları tarafından yayınlanan standartların Türk Standardı olarak hazırlanması	29			•	
e-DEVLET					
Kamu kurum ve kuruluşlarında e-devlete geçiş çalışmalarından sorumlu ekiplerin oluşturulması	30	•			
Kamu kurumlarının web sayfalarında asgari ölçüde sunulması gereken bilginin ve sunum esaslarının tespit edilmesi, uygulamanın sağlanması	31			•	
e-Devlet uygulamaları ve BİT envanterinin belirlenmesi	32			•	
e-Devlet uygulamaları için finansman modelinin belirlenmesi	33		•		
Birlikte çalışabilirlik esaslarının belirlenmesi ve rehber yayımlanması	34			•	
Kamu bilgi ve iletişim teknolojileri yatırım projeleri hazırlama ve değerlendirme kılavuzlarının hazırlanması ve bu projelerin izlenmesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi	35				•
Kamu bilgi ve iletişim teknolojileri projelerinin ihale şartnameleri ve sözleşmelerine ilişkin ilke ve esasların belirlenmesi	36	•			
Bilgi toplumu ölçütlerinin belirlenmesi ve ilgili istatistiklerin üretilmesi	37				•
Kamu internet erişim noktaları pilot uygulamalarının gerçekleştirilmesi	38				•
e-Devlet en iyi hizmet sunum örneklerinin yaygınlaştırılması	39			•	
Kamu hizmetlerinin ortak platformda - tek kapıdan (portal) sunumu ve sunulacak hizmetlerin geliştirilmesine yönelik stratejinin belirlenmesi	40			•	
Kamu hizmetlerinin geliştirilmesi ve ortak platformda sunumu için proje oluşturulması	41			•	
Vergi, vatandaşlık ve sosyal güvenlik vb. numaralarının birleştirilmesi	42				•
Türkiye'de yerleşik yabancılara tek kimlik numarası verilmesi	43			•	
Tüzel kişilerin tek numara sisteminde birleştirilmesi	44			•	
MERNİS Kimlik Paylaşım Sistemi (KPS) ile vatandaş bilgilerinin paylaşılması	45				•
Adres Kayıt Sisteminin entegrasyonunun sağlanması	46			•	
Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sisteminin oluşturulabilmesi için bir ön çalışma yapılması	47				•
Kamu Personeli Kayıt Sisteminin ilgili kuruluşlara açılması	48			•	
Tarım Bilgi Sisteminin oluşturulması	49			•	
e-Dönüşüm Türkiye Projesi bilgilendirme-bilinçlendirme çalışmalarının yürütülmesi	50			•	
Vergi beyanı, tahakkuku ve ödemelerinin elektronik ortamda yapılmasının sağlanması	51				•
Tarihi arşivlerdeki tasnifi tamamlanan belgelere ait katalog bilgileri ile görüntülerinin elektronik ortamda hizmete sunulması	52			•	
e-SAĞLIK					
Sağlık bilişimi alanında geliştirilen standartların saptanması	53				•
Tıbbi sarf malzemesi sınıflandırma sistemi ve barkod etiketleme standartlarının uygulanması	54				•
Kan ve kan ürünleri barkod etiketleme standardının uygulanması	55			•	
Birinci basamak sağlık kurumlarında elektronik sağlık kaydının oluşturulması	56			•	

EYLEM	Eylem No	GERÇEKLEŞME			
		A	B	C	D
Elektronik Hasta Kayıtları (EHK) için kullanılacak model, içerik ve yapı standartlarının geliştirilmesine yönelik çalışma yapılması	57			•	
Entegre Sağlık Enformasyon Sistemlerinin geliştirilebilmesi için önerilecek mesaj iletişimi standartlarının geliştirilmesine yönelik çalışma yapılması	58				•
Sağlık bakım hizmeti veren ve ödemelerini yapan kurumlar arasında klinik ve idari verilerin elektronik olarak iletişimini sağlamak için gerekli standartların geliştirilmesine yönelik çalışma yapılması	59				•
Ulusal Elektronik Hasta Kayıtlarında yer alacak klinik verilerin kodlanması ile ilgili kontrollü tıbbi terminolojilerin belirlenmesi	60				•
Ulusal Elektronik Hasta Kayıtları'nda yer alacak klinik verilerin kodlanması ile ilgili kontrollü tıbbi terminolojilerin uygulanma ve yaygınlaştırma planlarının geliştirilmesi	61				•
Ayakta ve yatarak tedavi gören hastalar için Ulusal Vaka Bileşimi Sınıflandırma Sistemlerinin geliştirilmesi	62				•
Sağlık bakım hizmeti veren kuruluşların uygulayacakları sağlık bilgi yönetimi standartlarının belirlenmesi yönünde çalışmalar yapılması	63			•	
Kişisel sağlık kayıtlarının erişim denetimi (e-imza) ve gizlilik ihtiyaçlarının belirlenmesi	64				•
Sağlık verilerinin modellenmesi için Veri Modeli Analizi yapılması, bu modellerin uyarlanabilirliğinin saptanması ve Türkiye için bir bağlamsal (Contextual) model ile ulusal sağlık verileri kavramsal (conceptual) ve mantıksal veri modellerinin oluşturulması	65			•	
Bireysel bazda toplanacak Ulusal Minimal Sağlık Veri Setlerinin belirlenmesi ve Ulusal Sağlık Veri Sözlüğü hazırlanması	66			•	
Türkiye'de sağlık bilişimi eğitimi gereksinimlerinin saptanması ve karşılanabilmesi amacıyla bir "eğitim ağacı"nın tasarlanması, modellenmesi ve bu alanda müfredat programları çalışmalarına destek verilmesi	67				•
e-TİCARET					
Şirket Sicil Kayıt Sisteminin oluşturulması	68			•	
KOBİ'lerde e-ticaret ve e-iş bilincinin oluşturulması	69			•	
e-Ticaret hazırlık değerlendirmesi hizmetinin verilmesi	70			•	
Ortak e-ticaret bilgi havuzunun oluşturulması	71			•	
Dış ticarete kullanılan bilgi ve belgelerin elektronik ortamda paylaşılması	72			•	
Dış ticarete e-belgenin uluslar arası dolaşımının sağlanması	73			•	
T O P L A M		5	1	4 4	2 3
Y Ü Z D E O R A N		7	1	6 0	3 2

**KDEP
EYLEM GERÇEKLEŞME DURUMLARI:
ÖZET TABLO**

1 BİLGİ TOPLUMU STRATEJİSİ

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
1	Bilgi toplumu stratejisinin oluşturulması	DPT	Ülkemizin bilgi toplumuna dönüşümünde ulusal düzeyde izlenecek politikaların oluşturulması ve Stratejiye temel teşkil etmesi amacıyla hazırlanan "Bilgi Toplumuna Dönüşüm Politikası" belgesi, e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulunca kabul edilmiştir. Bilgi Toplumu Stratejisinin oluşturulmasına yönelik hizmet alımı için ihale süreci devam etmektedir.
2	Yazılımda mükemmellik merkezi haline dönüşüm politikalarının belirlenmesi	DPT	Gelişmekte olan ülkelerden, yazılım üretim yetenekleri ve ihracatları yüksek olan İrlanda, Hindistan, İsrail, Çin ve Brezilya'nın vizyon, strateji ve endüstrilerinin araştırılması çalışmaları devam etmektedir.

2 TEKNİK ALTYAPI ve BİLGİ GÜVENLİĞİ

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
3	İnternet altyapısının ve kullanımının, geniş bant erişimini de içerecek şekilde ülke genelinde yaygınlaştırılmasına yönelik olarak alınması gereken tedbirler konusunda çalışma yapılması	Ulaştırma Bakanlığı	Eylem kapsamında; hızlı dial-up, metro ethernet, ADSL gibi farklı internet erişim teknolojilerinin, bu teknolojilerin ülkemizde uygulanabilirliğinin ve AB ülkelerinde uygulanan genişbant internet erişimi politikalarının incelenmesine devam edilmiştir. Ulaştırma Bakanlığı koordinasyonunda yürütülen çalışmalar 2005 yılı Şubat ayı içerisinde tamamlanacaktır.
4	Üçüncü nesil (3G) mobil telekomünikasyon hizmetlerine ilişkin lisans tahsis hazırlık çalışmalarının yapılması	Telekomünikasyon Kurumu	Telekomünikasyon Kurumu, sektörde ikincil düzenlemelerin hazırlanmasının öncelikli olması nedeniyle eylemle ilgili çalışmaların 2005 yılında değerlendirilmek üzere ertelenmesini öngörmektedir.
5	Akıllı kart ve PKI standartları ile güvenlik test standartlarına yönelik çalışmalar yapılması	TÜBİTAK-UEKAE	Güvenlik test standartlarına yönelik olarak incelenmiş olan standartların kamuda uygulanabileceğine karar verilmiştir. Akıllı kart ve PKI standartlarına ilişkin olarak uluslararası standartlar belirlenerek bu standartlara Telekomünikasyon Kurumu tarafından hazırlanan e-imza yönetmeliği ve tebliğlerinde yer verilmiş, eylem amacına uygun olarak tamamlanmıştır. TSE tarafından yapılacak standart Türkçeleştirme ve yorumlama çalışmalarına TÜBİTAK-UEKAE tarafından destek sağlanacaktır.
6	Ağ güvenliğinin test edilmesi ve sağlanmasına ilişkin pilot uygulamaların geliştirilmesi	TÜBİTAK-UEKAE	Pilot uygulamanın yapılacağı kurum olan RTÜK'ün ağ yapısı için analiz çalışmaları ve risk analizi tamamlanmış olup bu çalışmalara ilişkin raporlar hazırlanmıştır. Belirlenen güvenlik risklerinin azaltılması çalışmalarının bir kısmı tamamlanmış olup eksik yazılımların tedarik edilmesinin ardından çalışmalar bitirilecektir.
7	İnternet veri merkezi (Internet data center) uygulamalarının ekonomisi ve yapılabilirliğine yönelik çalışmalar yapılması	Ulaştırma Bakanlığı	Ulaştırma Bakanlığı koordinasyonunda yürütülen çalışmalar 2005 yılı Şubat ayı içerisinde tamamlanacaktır.

3 EĞİTİM ve İNSAN KAYNAKLARI

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
8	"Bir okulu dünyaya aç - İnternete bağla" kampanyası	MEB	Türk Telekom ile MEB arasında imzalanan protokol çerçevesinde Aralık 2004 itibarıyla MEB'e bağlı 12.300 kurumun ADSL internet erişimi sağlanmıştır. 2005 yılı sonuna kadar toplam 42.534 kurumun ADSL bağlantısı yapılacaktır.
9	İlköğretim okullarına 4.000 Bilgi Teknolojileri Sınıfının kurulması (Temel Eğitim Projesi – Faz 2)	MEB	Temel Eğitim Projesi (TEP) 2. Faz işlemleri kapsamında 3.000 İlköğretim Okuluna Bilgi Teknolojileri Sınıfı kurulmasıyla ilgili olarak satın alma ihale şartnamesi hazırlanmış ve MEB tarafından Dünya Bankasına onay için gönderilmiştir.
10	Eğitim portalı prototipinin oluşturulması	MEB	Eğitim Portalı ve Karar Destek Sistemi ile ilgili teknik şartname, MEB Eğitim Teknolojileri Gn. Md.'lüğü tarafından hazırlanmakta ve satın alımların 2005 yılında yapılması planlanmaktadır.
11	Eğitimde kalite ve verimliliğin artırılması amacıyla, bilgi teknolojilerinin etkin ve yararlı şekilde kullanılmasına yönelik olarak okul müfredatlarının yenilenmesi	MEB	İlköğretim 1-5 sınıflarını kapsayan Türkçe 1-5, Matematik 1-5, Fen ve Teknoloji Eğitimi 4-5, Sosyal Bilgiler 4-5 ve Hayat Bilgisi 1-3 sınıfları dersleri öğretim programlarının çağın gerekleri ve teknolojilerine uygun hale getirilmesi çalışmaları bitirilmiştir. İlköğretim 6-8 ve Ortaöğretim Kurumları öğretim programlarını yenileme çalışmaları ise devam etmektedir.
12	Öğretmenlerin yenilikçi ve pratik öğretim uygulamaları geliştirmek üzere yetiştirilmesi, yeni teknolojileri kullanma becerilerini artırmak üzere hizmetçi eğitim programları düzenlenmesi	MEB	Hizmetçi Eğitim Daireleri aracılığı ile bilgisayar okur yazarlığı, internet kullanımı, çağdaş eğitim araçlarının kullanımı konularında eğitimler verilmektedir. Her ilde eğitici formatörler aracılığı ile eğitimlere devam edilmektedir. "Gelecek İçin Eğitim" kurslarına 6 Aralık 2004 tarihine kadar 10.538 öğretmen katılmıştır.
13	Öğretim kurumlarındaki bilgi teknolojisi eğitim mekanlarının topluma açılmasına yönelik ön çalışma ve gerekli düzenlemelerin yapılması	MEB	MEB Tebliğler Dergisinde yayınlanarak yürürlüğe giren "Milli Eğitim Bakanlığı Bilgi ve İletişim Teknolojisi Araçları ve Ortamlarının Eğitim Etkinliklerinde Kullanımı Yönergesi" ile ilköğretim ve ortaöğretim okullarında bulunan bilgi teknolojisi sınıfları ve buna bağlı iletişim araçlarından toplumun diğer kesimlerinin faydalanmasına ilişkin düzenleme yapılmıştır.
14	Kurs ve sertifikasyon eğitiminin niteliğinin yükseltilmesi, verilen sertifika ve diplomaların AB standartlarında denkliğinin sağlanması	MEB	MEB bünyesinde yürütülecek European Computer Driving Licence (ECDL) çalışması ile MEB'e bağlı tüm öğretmenlerin ve öğrencilerin ECDL müfredatına uygun eğitim almaları ve ECDL uygulamalarına uygun sınavlardan geçerek sertifika sahibi olmaları sağlanacaktır. Microsoft ve İntel ile öğretmenlerin eğitimi ve sertifikasyon çalışmaları devam etmektedir. Cisco System ile Cisco Ağ Akademisi Programı eğitimleri konusundaki çalışmalar devam etmekte olup MEB'de Bölgesel Akademiler kurulacaktır.

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
15	Bilgi toplumunun gerektirdiği insan kaynağı planlamasının yapılması	DPT	Eylemin, AB Mali Yardımı kapsamında Ekonomik ve Sosyal Uyum Paketi ile uyumlu bir şekilde İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi önceliği altında veya diğer kaynaklardan finanse edilecek bir etüd-proje önerisi olarak ele alınmasına karar verilmiştir.

4 HUKUKİ ALTYAPI

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
16	Elektronik İmza Kanunu'nun çıkarılması	Adalet Bakanlığı	5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu 23.7.2004 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Kanunda öngörülen ikincil mevzuat çalışmaları tamamlanmış, Yönetmelik ve Tebliğ 6.1.2005 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.
17	Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanun'un çıkarılması	Adalet Bakanlığı	Hazırlanan Kanun Tasarısı Taslağı kanunlaşması amacıyla, 1.6.2004 tarihinde Başbakanlığa sevk edilmiş, Başbakanlık tarafından görüşleri alınmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarına gönderilmiştir.
18	Ulusal Bilgi Güvenliği Kanunu'nun çıkarılması	Milli Savunma Bakanlığı	Sorumlu kuruluş tarafından herhangi bir bilgi veya belge ileilmemiştir.
19	Türk Ceza Kanunu Değişiklik Tasarısının hazırlanması	Adalet Bakanlığı	Bilgi ve iletişim teknolojileri alanına özgü suç ve cezaların belirlenmesi çalışması 12 Ekim 2004 tarih ve 25611 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5237 sayılı TCK'nın 243-246 ncı maddelerinde düzenleme yapılarak gerçekleştirilmiştir. Kanunun ilgili maddeleri 1 Nisan 2005 tarihinde yürürlüğe girecektir. İnternet yoluyla işlenecek suçların önlenmesi ve cezalandırılması amacıyla hazırlanacak tasarı için bir Komisyon kurulmuş olup çalışmalarına başlamıştır.
20	Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'nun çıkarılması	Adalet Bakanlığı	Kanun 24.4.2004 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Kanunun uygulanmasına ilişkin esas ve usulleri belirleyen Yönetmelik 27.4.2004 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanmıştır.
21	Elektronik ortamdaki sözleşmelerin tanınması için bir çalışma yapılması ve gerekliliği halinde yasal düzenlemelerin tamamlanması	Adalet Bakanlığı	Elektronik ortamda sözleşmelerin tanınması için çalışma yapılması ile ilgili düzenleme "Elektronik İmza Kanunu" içerisinde değerlendirilmiş olup, eylemle istenilen sonuca ulaşılmıştır.
22	Elektronik ortamda fikrî hakların korunması için gerekli yasa çalışmasının yapılması	Adalet Bakanlığı	12.3.2004 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5101 sayılı Kanunla yeni düzenlemeler yapılmış olup, bu alanda mevzuatta yer alan eksikler giderilmiştir. Ayrıca, mevzuatın uygulanmasında ortaya çıkan sorunların giderilmesi amacıyla yönelik olarak 26.6.2004 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5194 sayılı Kanunla; fikri haklar konusunda yargının işleyişine ve bu alanda uygulanacak yaptırımlara ilişkin yeni düzenlemeler getirilmiştir.

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
23	İnternet servis sağlayıcılarının görev, yetki ve sorumlulukları ile denetimlerine ilişkin gerekli yasal düzenlemenin yapılması	Adalet Bakanlığı	Eylemde öngörülen hususlardan, internet servis sağlayıcılarının görev, yetki ve sorumlulukları ile ilgili düzenlemeler kısmı "Elektronik İmza Kanununda" düzenlenmiş ve eylem bu kısım itibarıyla tamamlanmıştır. Eylemin internet yoluyla işlenen suçlarda servis sağlayıcılarının konumu ile ilgili kısmı ise Adalet Bakanlığınca oluşturulan komisyon tarafından ele alınacaktır.
24	e-Ticaret için uygun ortamın oluşturulması	DTM	İlgili kuruluşların katılımıyla DTM'de gerçekleştirilen toplantıda kuruluşların bugüne kadar yaptıkları ve bugünden sonra yapacakları çalışmalar da dahil olmak üzere gelişmeler, sorunlar ve çözüm önerileri üzerinde durulmuştur. Söz konusu toplantı sonucunda "sorunlar ve çözüm önerileri" belirlenmiş olup rapor olarak DPT Müsteşarlığına ve ilgili taraflara sunulacaktır.
25	Dış ticarete e-belge uygulamalarının yaygınlaştırılması	Gümrük Müsteşarlığı	Öncül eylem olan 72 no'lu (Dış ticarete kullanılan bilgi ve belgelerin elektronik ortamda paylaşılması) eylemin sonuçlarına göre gerekli çalışmalar başlatılacaktır.
26	Yeni Telekomünikasyon Kanunu'nun çıkarılması	Ulaştırma Bakanlığı	Hazırlanan Kanun taslağı hakkında ilgili kurumlardan gelen görüşler değerlendirilmiş ve taslağa son şekli verilmiştir. Taslak kısa bir süre içerisinde Başbakanlığa sunulacaktır.
27	Telekomünikasyon alanında ikincil düzenlemelerin yapılması	Telekomünikasyon Kurumu	Eylem kapsamında çalışmalar sürmektedir. İkincil düzenlemelere ilişkin bir çok yönetmelik yürürlüğe girmiştir. Henüz tamamlanmamış düzenlemeler ile ilgili çalışmalara devam edilmektedir.
28	Evrensel Hizmet Yönetmeliğinin çıkarılması	Ulaştırma Bakanlığı	Ulaştırma Bakanlığı tarafından hazırlanan Evrensel Telekomünikasyon Hizmetleri Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı Başbakanlığa sunulmuştur.

5 STANDARTLAR

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
29	Uluslar arası ve AB standart kuruluşları tarafından yayınlanan standartların Türk Standardı olarak hazırlanması	TSE	Standart hazırlama çalışmalarında geniş katılım sağlamak amacıyla yeni komiteler oluşturularak kamu, özel sektör ve üniversitelerden uzmanların katılımını sağlayacak bir yapı kurulmuştur. Eylem planı çerçevesinde ihtiyaç duyulacak standartların seçilmesine özen gösterilerek bilgi teknolojilerine ilişkin yeni iş programı hazırlanmış olup, bu çerçevede standart hazırlama çalışmaları yürütülmektedir.

6 E-DEVLET

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
30	Kamu kurum ve kuruluşlarında e-devlete geçiş çalışmalarından sorumlu ekiplerin oluşturulması	DPT	Eyleme ilişkin bir düzenleme yapılmamıştır. Bununla birlikte, kamu kurum ve kuruluşlarında e-devlet hizmetlerine ilişkin bilgi birikiminin oluşmaya başladığı, konuyla ilgili elemanların zaman içinde yetişmekte olduğu ve bu tür hizmetlerin belirli birimlerde toplandığı gözlenmektedir. Ayrıca, KDEP'in uygulamaya geçmesiyle birlikte, e-devletten sorumlu kişilerle ilgili bir veri tabanı da kendiliğinden oluşmaya başlamıştır.
31	Kamu kurumlarının web sayfalarında asgari ölçüde sunulması gereken bilginin ve sunum esaslarının tespit edilmesi, uygulamanın sağlanması	DPT	Eylem kapsamında hazırlanması gereken kılavuzun teknik mahiyette olması nedeniyle ve güncelliğinin ve sürekliliğinin sağlanması amacıyla ilgili eylem gözden geçirilerek 2005 Eylem Planı kapsamına alınmış, sorumlu kuruluşu TÜBİTAK olarak belirlenmiştir.
32	e-Devlet uygulamaları ve BİT envanterinin belirlenmesi	DPT	Envanter bileşenleri belirlenmiş olup, görüş alınma süreci devam etmektedir. Şubat 2005 itibarıyla kuruluşların İLEMOD sistemine bilgi girişlerine başlaması planlanmaktadır.
33	e-Devlet uygulamaları için finansman modelinin belirlenmesi	DPT	İlgili kuruluşların katılımı ile taslak rapor çalışmalarına devam edilmektedir.
34	Birlikte çalışabilirlik esaslarının belirlenmesi ve rehber yayımlanması	DPT	Oluşturulan alt çalışma gruplarından gelen dokümanlar birleştirilmiş ve rehber taslağı oluşturulmuştur. Taslak, veri entegrasyonu, güvenlik, vb. konularda çalışan uzmanların değerlendirmesine sunulmuştur. Rehber taslağı, gelen görüşler çerçevesinde düzenlenmiş olup, çalışma grubunca tekrar ele alınacak ve Ocak 2005 sonunda görüş almak üzere kamuoyu ile paylaşılacaktır.
35	Kamu bilgi ve iletişim teknolojileri yatırım projeleri hazırlama ve değerlendirme kılavuzlarının hazırlanması ve bu projelerin izlenmesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi	DPT	Bilgi ve İletişim Teknolojisi Projeleri Hazırlama Kılavuzu, DPT bünyesindeki Proje, Yatırımları Değerlendirme ve Analiz Dairesi koordinasyonunda hazırlanmıştır. "www.bilgitoplumu.gov.tr" internet sitesinden erişilebilen kılavuzun ilk sürümünün geliştirilmesi çalışmalarına devam edilecektir.
36	Kamu bilgi ve iletişim teknolojileri projelerinin ihale şartnameleri ve sözleşmelerine ilişkin ilke ve esasların belirlenmesi	Kamu İhale Kurumu	Kamu İhale Kurumu tarafından mevcut düzenlemelerin bilgi ve iletişim teknolojileri projelerinin ihale şartname ve sözleşmelerine ilişkin hususları da kapsadığı belirtilmektedir.
37	Bilgi toplumu ölçütlerinin belirlenmesi ve ilgili istatistiklerin üretilmesi	Devlet İstatistik Enstitüsü	2004 yılı Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanımı Anketi çalışması 14.06.2004-30.06.2004 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın sonuçları tüm AB üye ve aday ülkeleri ile eş zamanlı olarak 15.10.2004 tarihinde haber bülteni şeklinde yayımlanmış ve eylem amacına uygun olarak tamamlanmıştır.

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
38	Kamu internet erişim noktaları pilot uygulamalarının gerçekleştirilmesi	İçişleri Bakanlığı (Valilikler ve Yerel Yönetimler)	Eyleme ilişkin proje hazırlanarak, ADSL bağlantı yapılacak yerlerin listesi temin edilmiştir. 24 il tarafından, kiosk ve Bilişim Merkezi kurulması talep edilmiştir. Halen toplam 6 ilde 11 kiosk ve 5 ilde Bilişim merkezleri açılmıştır. 8 ilde ise çalışmalar neticelenmek üzeredir.
39	e-Devlet en iyi hizmet sunum örneklerinin yaygınlaştırılması	DPT	Eylemin öncül eylemi durumundaki 31 numaralı "Kamu kurumlarının web sayfalarında asgari ölçüde sunulması gereken bilginin ve sunum esaslarının tespit edilmesi, uygulamanın sağlanması" eyleminin tamamlanamayarak 2005 yılı Eylem Planına alınması nedeniyle bu eyleme ilişkin çalışma da tamamlanamamıştır.
40	Kamu hizmetlerinin ortak platformda – tek kapıdan (portal) sunumu ve sunulacak hizmetlerin geliştirilmesine yönelik stratejinin belirlenmesi	DPT	e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulunun 9 Eylül 2004 tarihli sekizinci toplantısında e-devlet ana kapısına ilişkin eylemin yürütülmesi ile Türk Telekomünikasyon A.Ş. görevlendirilmiş, çalışmaların Devlet Planlama Teşkilatı ile işbirliği halinde başlatılması yönünde prensip kararı alınmıştır.
41	Kamu hizmetlerinin geliştirilmesi ve ortak platformda sunumu için proje oluşturulması	DPT	9 Eylül 2004 tarihinde gerçekleşen İcra Kurulu toplantısında alınan 8 nolu Karar ile e-devlet ana kapısının hayata geçirilmesi konusunda Türk Telekomünikasyon A.Ş. görevlendirilmiştir. Bu kapsamda çalışmalar devam etmekte olup, 2005 yılı Şubat ayı içerisinde Türk Telekomün ihaleye çıkması beklenmektedir.
42	Vergi, vatandaşlık ve sosyal güvenlik vb. numaralarının birleştirilmesi	İçişleri Bakanlığı	Gerekli altyapı çalışmaları tamamlanmış, bu iş için özel olarak kullanılacak veri tabanı ve arayüz yazılımları hazırlanmıştır. Bugüne kadar yapılan çalışmalarda 630 kamu kurum ve kuruluşu ile elektronik ortamda Vatandaşlık Numarası eşleştirme çalışması yapılmış olup, çalışmalar büyük ölçüde tamamlanmıştır.
43	Türkiye’de yerleşik yabancılara tek kimlik numarası verilmesi	İçişleri Bakanlığı	Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan ve Bakanlıkların görüşüne açılan Nüfus Hizmetleri Kanunu Tasarısı Taslağının 60 ıncı maddesi kapsamında Türkiye’deki yerleşik yabancılar da MERNİS veritabanına dahil olacak ve MERNİS tarafından üretilecek tek kimlik numarasına sahip olacaklardır. Emniyet Genel Müdürlüğü ile NVİ arasında bilgilerin derlenmesi hususunda çalışmalar devam etmektedir. Yabancılara tek kimlik numarası verilmesi işleminin MERNİS ve Kimlik Paylaşımı Sistemi kapsamında değerlendirilmesi hususunda sistem analizi çalışmalarına başlanmıştır.
44	Tüzel Kişilerin tek numara sisteminde birleştirilmesi	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	68 no’lu (Şirket Sicil Kayıt Sisteminin oluşturulması) eylemdeki proje ile bu eylemin gereği olan tüzel kişilerin tek numara sisteminde birleştirilmesi de planlanmıştır. Bu projenin tamamlanması ile birlikte Sanayi ve Ticaret Bakanlığının sorumlu bulunduğu her iki eylem de gerçekleşmiş olacaktır.

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
45	MERNİS Kimlik Paylaşım Sistemi (KPS) ile vatandaş bilgilerinin paylaşılması	İçişleri Bakanlığı (Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Gn.Md.)	Kamu kurum ve kuruluşlarının sistemle ilgili görüş ve talepleri alınarak değerlendirme çalışmaları tamamlanmıştır. Kurum tarafından, alınan görüşler doğrultusunda çerçevesi belirlenen sistemin ihalesi 09.06.2004 tarihinde yapılmıştır. 27 Aralık 2004 tarihinde sistem çalışır durumda teslim alınmıştır. Kurumların talepleri doğrultusunda sisteme entegrasyon süreci başlatılmıştır. Kamu kurum ve kuruluşlarının sisteme uyum için teknik çalışmalarını bitirmeleri beklenmektedir.
46	Adres Kayıt Sisteminin entegrasyonunun sağlanması	İçişleri Bakanlığı (Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Gn.Md.)	Nüfus Hizmetleri Kanunu Tasarısı Taslağı'nda adres kayıtlarının tutulmasına ilişkin şekil ve şartlar belirlenmiş, Tasarı Bakanlıkların görüşüne sunulmuştur. Kanunlaşma süreci devam etmektedir. Kanun tasarısının yasalmasıyla vatandaşa ait adres kayıtları MERNİS sistemi çerçevesinde değerlendirilecek ve Kimlik Paylaşımı Sistemi ile diğer kurumlarla paylaşılacaktır.
47	Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sisteminin oluşturulabilmesi için bir ön çalışma yapılması	Tapu ve Kadastro Gn. Md.	Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sisteminin (TUCBS) oluşturulabilmesi için, hangi bilgilerin hangi kurumlar tarafından tutulacağı ve paylaşılacağı ile, bilgi ve bilgi değişim standartlarının belirlenmesi ve mevcut durumun ortaya konması amacıyla yürütülen anket çalışması tamamlanmıştır. Anket sonuçlarının tartışılacağı ve tüm kamu kurum ve kuruluşlarından üyelerin temsil edileceği bir çalışma grubu kurulmuştur. Çalışma grubu Eylül ve Ekim aylarında toplantılar düzenlemiştir. Yürütülen çalışmalar sonucunda Aralık ayı itibarıyla Rapor Taslağı hazırlanmıştır. Görüş alınması süreci 2005 Ocak ayının ortasına kadar tamamlanarak, nihai rapor DPT'ye iletilecektir. Eylemin devamı niteliğinde yeni bir eylem 2005 Eylem Planına eklenmiştir.
48	Kamu Personeli Kayıt Sisteminin ilgili Kuruluşlara açılması	Devlet Personel Başkanlığı	Kamu Personeli Kayıt Sistemi, kamu personelinin işe alınmasından emekliliğine kadar geçen süre içerisindeki tüm hizmetlerinin takip edilebileceği bir yapı ve bu yapı içerisinde de bilgisayar ortamında tutulan mevcut bilgilerin, çevrim-içi olarak kamu hizmetlerine sunulması esaslı üzerine kurulmuştur. Projede, öncelikle teknik altyapının oluşturulması, akabinde ise verilerin sağlıklı bir şekilde toplanarak güncelliğinin sağlanması hedeflenmiştir. Bu hedef doğrultusunda fizibilite çalışmaları tamamlanmış olup Kamu Personeli Bilgi Sistemine ilişkin yatırım proje teklifi DPT'ye iletilmiştir. Proje teklifi DPT tarafından uygun bulunarak 2005 Yılı Yatırım Programına dahil edilmiştir.
49	Tarım Bilgi Sisteminin oluşturulması	Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı	Çiftçi Kayıt Sistemi için hazırlanan bilgisayar altyapısına ilişkin ihale şartnamesi Dünya Bankasınca kabul edilmiş olup ihale aşamasına gelinmiştir. Bu ihale Tarım Bilgi Sisteminin (TARBİS) analizini ve seçilecek bir alanda pilot bir uygulamayı içermektedir. TARBİS'in tasarım ve yazılım kısmı dört ilin (Ankara, Sivas, Şanlıurfa ve Manisa) kısmi coğrafi altlığı ile birlikte ayrıca ihale edilecektir. Buna ilişkin ikinci şartnamenin hazırlık çalışmaları da devam etmektedir.

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
50	e-Dönüşüm Türkiye Projesi bilgilendirme-bilinçlendirme çalışmalarının yürütülmesi	DPT	e-Dönüşüm Türkiye Projesi ile ilgili tüm gelişmeler, İcra Kurulu kararları, ilgili mevzuat ile yurt içi ve yurt dışı kaynaklı belge ve raporlar DPT-Bilgi Toplumu Dairesi tarafından hazırlanan ve güncellenen " www.bilgitoplumu.gov.tr " web adresinde yayımlanmaktadır. Ayrıca, e-devlet ve bilgi toplumuna yönelik etkinlikler düzenlenmekte ve düzenlenen etkinliklere aktif katılım sağlanmaktadır. Bu kapsamda; Türkiye İktisat Kongresinde e-devlet sergisi düzenlenmesi, CeBIT 2004 fuarı, Bilişim Zirvesi 04 ve Türkiye Bilişim Kurultayına katılım eylem çerçevesinde yürütülen etkinliklerden bazılarıdır.
51	Vergi beyanı, tahakkuku ve ödemelerinin elektronik ortamda yapılmasının sağlanması	Maliye Bakanlığı	5228 sayılı Kanun ve buna istinaden çıkarılan 340 sıra no'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile mükelleflerin beyannamelerini elektronik ortamda gönderebilmelerine ilişkin yasal altyapı tamamlanmış, bu doğrultuda bir kısım vergi beyannamelerinin elektronik ortamda Maliye Bakanlığına gönderilebilmesi, tahakkuk işleminin gerçekleşmesi ve tahakkuk eden verginin elektronik ortamda ödenmesine ilişkin uygulama 1 Ekim 2004 tarihinde başlamıştır. Gelir ve Kurumlar vergisi beyannamelerinin de 2005 yılı Ocak ayından itibaren sisteme dahil edilmesine yönelik çalışmalar sürdürülmektedir. Ayrıca, 2005 yılı Mart ayından itibaren tahakkuk kayıtları bankalara açılarak, mükelleflerin vergi borçlarını otomatik ödeme talimatı ile ödeyebilmelerine imkan sağlanması planlanmaktadır.
52	Tarihi arşivlerdeki tasnifi tamamlanan belgelere ait katalog bilgileri ile görüntülerinin elektronik ortamda hizmete sunulması	Başbakanlık	Nisan 2002 tarihinden itibaren Osmanlı Arşivi Katalogları ile Cumhuriyet Arşivi Katalogları internet ortamında araştırmacıların hizmetine sunulmuştur. Katalog çalışmaları devam etmektedir. Osmanlı Arşivindeki elektronik ortama aktarılan belge görüntüleri, araştırma salonunda çevrimiçi olarak araştırmacıların hizmetine sunulmaktadır. Cumhuriyet Arşivi, yazılım tamamlandığında elektronik ortama aktarılan belgeler, araştırma salonunda çevrimiçi olarak araştırmacıların hizmetine sunulacaktır.

7 E-SAĞLIK

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
53	Sağlık bilişimi alanında geliştirilen standartların saptanması	Sağlık Bakanlığı	Sağlık bilişimi alanında standart geliştiren uluslar arası kuruluşlar ile bu alanda öncü olan ülkelerin standart geliştirme faaliyetleri araştırılarak, geliştirilen sağlık bilişimi standartları envanteri çıkarılmıştır. Eylem kapsamındaki karşılaştırmalı değerlendirme raporu hazırlanmıştır.

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
54	Tıbbi sarf malzemesi sınıflandırma sistemi ve barkod etiketleme standartlarının uygulanması	Sağlık Bakanlığı	Tıbbi malzeme sınıflandırma sistemi ve yönetimi ile ilgili "Global Nomenclature for Medical Devices (GMDN)" sistemine ilişkin çalışmalar Sağlık Bakanlığı Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğüne yürütülmektedir. Karar verilen GMDN sisteminin kullanımı ve yaygınlaştırılabilmesine yönelik olarak etüd-proje hazırlanmasına gerek duyulmayıp, Bakanlığın kendi kaynaklarıyla proje yürütülmektedir. GMDN ve/veya benzeri bir sistem ile her ürün için tekil tanımlayıcı barkod ile beraber kullanımı ve tıbbi malzeme yönetim sisteminin geliştirilmesine yönelik ayrı bir çalışma başlatılmıştır.
55	Kan ve kan ürünleri barkod etiketleme standardının uygulanması	Sağlık Bakanlığı	Eylemin bir eğitim hastanesi kan merkezi ile yürütülmesi planlanmış ve ilgili kuruluş temsilcileri ile çalışmalar başlatılmıştır.
56	Birinci basamak sağlık kurumlarında elektronik sağlık kaydının oluşturulması	Sağlık Bakanlığı	AEP doğrultusunda Aile Hekimliği Sistemine geçilmesi çerçevesinde Aile Hekimliği Bilgi Sistemine ilişkin proje hazırlanmıştır. İhalesi sonuçlandırılmıştır. Aile Hekimliği Pilot Uygulaması Hakkında Kanun TBMM'de kabul edilmiştir. 2005 yılı içerisinde pilot uygulama başlatılacaktır. Bu amaçla 2005 yılı Eylem Planı Taslağında, pilot uygulamanın takibi, aile hekimliğinde kullanılacak kontrollü tıbbi terminolojilerin belirlenmesi, aile hekimliğinde ihtiyaç duyulacak insan kaynağının yetiştirilmesine yönelik uzaktan eğitim modeli etüdü konularını içeren yeni bir eylem yer verilmiştir.
57	Elektronik Hasta Kayıtları (EHK) için kullanılacak model, içerik ve yapı standartlarının geliştirilmesine yönelik çalışma yapılması	Sağlık Bakanlığı	56 ncı eylemle koordineli bir şekilde çalışmalar devam etmektedir. "Elektronik Hasta Takip Sistemi" ve "Aile Doktorluğu Bilgi Sistemi" çalışmalarından elde edilen deneyimlerden de yararlanılarak projelendirmeye yönelik rapor hazırlanmıştır. 2005 yılında yeni eylem planı çerçevesinde konu ile ilgili çalışmalara devam edilecektir.
58	Entegre Sağlık Enformasyon Sistemlerinin geliştirilebilmesi için önerilecek mesaj iletişimi standartlarının geliştirilmesine yönelik çalışma yapılması	Sağlık Bakanlığı	Sağlık bilgi sistemleri için mesaj iletimi konusunda uluslar arası yaygın kabul gören HL7 standardının ulusal düzeyde kullanımını sağlamaya yönelik araştırma faaliyetleri tamamlanmış olup, taslak rapor hazırlanmıştır.
59	Sağlık bakım hizmeti veren ve ödemelerini yapan kurumlar arasında klinik ve idari verilerin elektronik olarak iletişimini sağlamak için gerekli standartların geliştirilmesine yönelik çalışma yapılması	Sağlık Bakanlığı	Maliye Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Hacettepe Üniversitesi ile çalışmaları başlatılan proje kapsamında hazırlanan protokol onaylanmıştır. Elektronik fatura standartlarının tespitine yönelik yeni bir çalışma başlatılmış olup 2005 yılı Eylem Planında ilgili eylem doğrultusunda çalışmalara devam edilecektir.
60	Ulusal Elektronik Hasta Kayıtlarında yer alacak klinik verilerin kodlanması ile ilgili kontrollü tıbbi terminolojilerin belirlenmesi	Sağlık Bakanlığı	Sağlık Bakanlığı, Maliye Bakanlığı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Hacettepe Üniversitesi arasında imzalanan protokol çerçevesinde projelendirilmiştir.

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
61	Ulusal Elektronik Hasta Kayıtları'nda yer alacak klinik verilerin kodlanması ile ilgili kontrollü tıbbi terminolojilerin uygulanma ve yaygınlaştırma planlarının geliştirilmesi	Sağlık Bakanlığı	Sağlık Bakanlığı, Maliye Bakanlığı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Hacettepe Üniversitesi arasında imzalanan protokol çerçevesinde projelendirilmiştir.
62	Ayakta ve yatarak tedavi gören hastalar için Ulusal Vaka Bileşimi Sınıflandırma Sistemlerinin geliştirilmesi	Sağlık Bakanlığı	Sağlık Bakanlığı, Maliye Bakanlığı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Hacettepe Üniversitesi arasında imzalanan protokol çerçevesinde projelendirilmiştir.
63	Sağlık bakım hizmeti veren kuruluşların uygulayacakları sağlık bilgi yönetimi standartlarının belirlenmesi yönünde çalışmalar yapılması	Sağlık Bakanlığı	Sağlık bilgi yönetimi standartlarının belirlenmesi için 53. eylemde bahsedilen standartların uygulamaya konması yönünde çalışmalar başlatılmıştır. Konu ile ilgili çalışmalara 2005 yılı Eylem Planı çerçevesinde devam edecektir.
64	Kişisel sağlık kayıtlarının erişim denetimi (e-imza) ve gizlilik ihtiyaçlarının belirlenmesi	Sağlık Bakanlığı	Kamu Sertifikasyon Yapısının oluşturulması ile görevlendirilen TÜBİTAK-UEKAE'ye e-imza kullanımı planlanan proje bilgileri iletilmiştir.
65	Sağlık verilerinin modellenmesi için Veri Modeli Analizi yapılması, bu modellerin uyarlanabilirliğinin saptanması ve Türkiye için bir bağlamsal (Contextual) model ile ulusal sağlık verileri kavramsal (conceptual) ve mantıksal veri modellerinin oluşturulması	Sağlık Bakanlığı	İleri düzey uzmanlık gerektiren eylemle ilgili Dünya Bankası destekli "Sağlıkta Dönüşüm Programına Destek Projesi"nden yararlanılmaktadır.
66	Bireysel bazda toplanacak Ulusal Minimal Sağlık Veri Setlerinin belirlenmesi ve Ulusal Sağlık Veri Sözlüğü hazırlanması	Sağlık Bakanlığı	Aile Hekimliği Sistemi için taslak minimal veri seti belirlenmiştir. Ulusal sağlık veri sözlüğü hazırlığı Sağlık Bakanlığı, Maliye Bakanlığı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Hacettepe Üniversitesi arasında imzalanan protokol çerçevesinde projelendirilmiştir.
67	Türkiye'de sağlık bilişimi eğitimi gereksinimlerinin saptanması ve karşılanabilmesi amacıyla bir "eğitim ağacı"nın tasarlanması, modellenmesi ve bu alanda müfredat programları çalışmalarına destek verilmesi	Sağlık Bakanlığı	Orta Doğu Teknik Üniversitesi ve Hacettepe Üniversitesi ile birlikte yapılan çalışmalar sonucu Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde yüksek lisans programları açılmıştır.

8 E-TİCARET

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
68	Şirket Sicil Kayıt Sisteminin oluşturulması	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	Bakanlık ile TOBB arasında yapılan toplantılar sonucunda hazırlanan tutanakta belirtilen kararlar gereğince; TOBB'un sorumluluğunda halen 2005 Taslak Eylem Planında yer alan "Ticaret Sicil Gazetesi Otomasyonu ve Arşiv Sistemi" eyleminin projesi tarafından Ticaret Sicil Memurluklarından çevrimiçi toplanacak bilgilerin çeşitli yazılım teknolojileri kullanılarak çevrimiçi Bakanlık şirket veri tabanına aktarılması ile ilgili entegrasyon projesinin, 2003-2004 Eylem Planında yer alan 44 ve 68 no'lu eylemlerin, yine 2005 Taslak Eylem Planındaki "Merkezi Tüzel Kişilik Bilgi Sisteminin oluşturulması" eyleminde birleştirilerek gerçekleştirilmesi planlanmıştır.
69	KOBİ'lerde e-ticaret ve e-iş bilincinin oluşturulması	KOSGEB	"Bilgi Ağları ve e-İş Desteği" kapsamında Ocak-Aralık 2004 döneminde toplam 617 firmaya destek verilmiştir.
70	e-Ticaret hazırlık değerlendirmesi hizmetinin verilmesi	KOSGEB	KOBİ Bilgi Ağı KOBİNET internet sayfası yenilenmekte olup üye sayısının 60.000 ulaşması hedeflenmektedir. KOBİ'lerde uzaktan eğitim ve e-eğitim için Türk Telekom ile KOSGEB arasında imzalanan protokol ile tüm KOSGEB Merkezlerinin, 50 Sinerji Odağının ve 100 OSB'nin iletişim teknolojileri kullanılarak birbirine bağlanması planlanmaktadır. Bu protokol kapsamında 6 KOSGEB Merkezinde video konferans bağlantısı kurulmuştur.
71	Ortak e-ticaret bilgi havuzunun oluşturulması	DTM	TOSYÖV tarafından hazırlanan ve TTGV Yönetim Kurulunda stratejik odak projesi olarak kabul edilen "e-Ticaret Bilgi Havuzu Etüd Projesi", stratejik odak noktası projesi olarak AR-GE yardımlarından yararlanmak üzere Dış Ticaret Müsteşarlığının onayından da geçmiştir. 2005 yılı başında etüdün tamamlanması beklenen projede, 2005-2006 yıllarında uygulamaya dönük çalışmalara başlanacaktır.
72	Dış ticarete kullanılan bilgi ve belgelerin elektronik ortamda paylaşılması	Gümrük Müsteşarlığı	Gemlik'teki Bursa Serbest Bölgesinde hayata geçirilecek pilot proje için Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) ile e-Belge Uygulama Grubu ve Gümrük Müsteşarlığı arasında Ağustos 2004'te bir protokol imzalanmıştır. Pilot projenin bölgede başarıya ulaşması ile 2005 yılı içerisinde projenin yaygınlaştırma aşamasına geçilmesi düşünülmektedir.
73	Dış ticarete e-belgenin uluslar arası dolaşımının sağlanması	DTM	Konunun e-Belge Projesini destekleyen bir eylem niteliğinde olması ve aynı zamanda gerek Gümrük Müsteşarlığı gerekse Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı kuruluşu olan İGEME nezdinde de ele alınıyor olması nedeniyle uluslar arası toplantılara her iki kurumun yetkilileri de katılarak söz konusu çalışmanın uluslar arası boyutu geliştirilmiş olmaktadır.

BÖLÜMLER

BİLGİ TOPLUMU STRATEJİSİ

BİLGİ TOPLUMU STRATEJİSİ GENEL DEĞERLENDİRME

Bilgi toplumu stratejisi, esas olarak, Türkiye'nin bilgi toplumuna dönüşümünde ulaşması gereken temel hedef ve politikaları ortaya koyan ve bu hedeflere ulaşmak için izlenmesi gereken yöntem ve araçlar ile gerekli olan kaynakları içerecektir.

Ülkemizin bilgi toplumuna geçiş süreci, e-Dönüşüm Türkiye Projesi Kısa Dönem Eylem Planı ile başlatılmış olup, bilgi toplumu stratejisinin hazırlanması Planın ilk maddesidir. Strateji çalışması ile belirlenecek hedefler çerçevesinde Türkiye için yapılması gerekli olan orta ve uzun dönemli eylemler belirlenmiş olacaktır.

Ulusal bilgi toplumu stratejisinin vakit geçirilmeden hazırlanması bu açıdan büyük önem arz etmektedir. Bilgi toplumu stratejisine esas teşkil edecek olan Bilgi Toplumuna Dönüşüm Politikası Belgesi 10 Haziran 2004 tarihinde yapılan e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulu VI. toplantısında kabul edilmiş olup, stratejinin oluşturulmasına yönelik hizmet alımı ihale süreci devam etmektedir.

Diğer taraftan, bilgi ve iletişim teknolojileri ve e-devlet uygulamalarının en önemli unsuru olan ve ülkeler açısından büyük bir katma değer yaratan yazılım konusunda Türkiye'nin önde gelen bir merkez haline gelmesi yönünde gerekli olan politikaların katılımcı bir yaklaşımla oluşturulması amacıyla çalışma başlatılmış olup henüz başlangıç aşamasındadır. Söz konusu eylem, hazırlanacak Bilgi Toplumuna Stratejisi içerisinde yer verilmesi yönünde düzenlemeler yapılmıştır.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 1
Eylem Adı	: Bilgi toplumu stratejisinin oluşturulması
Sorumlu Kuruluş	: Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: - Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları - Üniversiteler - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Ülkemizin bilgi toplumuna dönüşümünde ulusal düzeyde izlenecek politikaların oluşturulması amacıyla; e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulunda alınan karar gereğince hazırlanan “Bilgi Toplumuna Dönüşüm Politikası” belgesi, Kurulun 10 Haziran 2004 tarihli toplantısında değerlendirilmiş ve kabul edilmiştir.

Söz konusu Politika Belgesi, önümüzdeki dönemde hazırlanacak olan Bilgi Toplumu Stratejisine de temel teşkil edecektir. Bilgi Toplumu Stratejisinin, ülke ihtiyaç ve öncelikleri çerçevesinde en kısa zamanda oluşturulması amacıyla, yurtiçi ve yurtdışı kaynaklara müracaat edilmiştir. Buna ilişkin hizmet alımı ihale süreci devam etmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	2
Eylem Adı	:	Yazılımda mükemmellik merkezi haline dönüşüm politikalarının belirlenmesi
Sorumlu Kuruluş	:	Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Maliye Bakanlığı
		- Hazine Müsteşarlığı
		- TÜBİTAK
		- Üniversiteler
		- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Gelişmekte olan ülkelerden, yazılım üretim yetenekleri ve ihracatları yüksek olan İrlanda, Hindistan, İsrail, Çin ve Brezilya'nın vizyon, strateji ve endüstrilerinin araştırılması çalışmaları devam etmektedir.

Daha önce, Eylül ayında hazırlanması öngörülen Türkiye'de yazılım sektörünün durumuna ilişkin rapor taslağı ise henüz tamamlanamamıştır.

Eylem gözden geçirilerek 2005 yılı Eylem Planı Taslağında yer alan Bilgi Toplumu Stratejisi eylemi kapsamına alınmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

TEKNİK ALTYAPI VE BİLGİ GÜVENLİĞİ

TEKNİK ALTYAPI VE BİLGİ GÜVENLİĞİ GENEL DEĞERLENDİRME

Bilgi toplumuna dönüşümde ihtiyaç duyulan güvenli bir teknik altyapının oluşturulması KDEP'in temel hedeflerinden biridir. Kullanıcılar, hizmet sunucular ve altyapı işletmecileri gibi ilgili tüm tarafların birlikte çalışabilecekleri ve her bireyin erişimini yeterli seviyede temin edecek güvenli ve güvenilir teknik altyapı, bilgi toplumuna dönüşümün vazgeçilmez unsurudur. Bu amaçla KDEP'in "Teknik Altyapı ve Bilgi Güvenliği" bölümünde 5 adet eyleme yer verilmiştir.

Ulaştırma Bakanlığı tarafından yürütülen "İnternet altyapısının ve kullanımının yaygınlaştırılması" ile "İnternet veri merkezi" eylemleri ve Telekomünikasyon Kurumu tarafından yürütülen "üçüncü nesil mobil sistemlere ilişkin hazırlık çalışmaları" eylemi, ülke genelinde internet ve mobil telekomünikasyon alanında ihtiyaç duyulan teknik altyapının geliştirilmesine yönelik çalışmaları kapsamaktadır. Ulaştırma Bakanlığı'nın sorumluluğundaki eylemler kapsamında farklı teknolojilerin ve uygulanabilirliklerinin incelenmesine devam edilmektedir. Ortaya çıkacak çalışmaların önümüzdeki dönemde yapılacak bir çok faaliyete ışık tutacak nitelikte olması beklenmektedir. Telekomünikasyon Kurumu, sorumlusu olduğu "üçüncü nesil mobil sistemlere ilişkin hazırlık çalışmaları" eylemine ilişkin faaliyetleri 2005 yılı iş planında değerlendireceğini belirtmiş ve bir çalışma başlatmamıştır. TÜBİTAK-UEKAE'nin yürüttüğü eylemler ile akıllı kart ve PKI standartlarının kamuda uygulanmasına yönelik çalışmalar yapılması ve ağ güvenliğinin test edilmesi ve sağlanmasına yönelik bir pilot uygulama geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda, ağ güvenliğinin test edilmesine yönelik olarak RTÜK'ün altyapısı incelenmiş ve güvenliğinin sağlanmasına yönelik analiz çalışmaları tamamlanmıştır. Bu analizler ışığında güvenliğin sağlanmasına yönelik çalışmalar sürmektedir. Akıllı kart ve PKI standartları ile ilgili uluslar arası standartlar incelenmiş ve bu standartların Telekomünikasyon Kurumunun hazırladığı e-imza düzenlemelerinde yer alması sağlanmıştır.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	3
Eylem Adı	:	İnternet altyapısının ve kullanımının, geniş bant erişimini de içerecek şekilde ülke genelinde yaygınlaştırılmasına yönelik olarak alınması gereken tedbirler konusunda çalışma yapılması
Sorumlu Kuruluş	:	Ulaştırma Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- MEB - Telekomünikasyon Kurumu - Türk Telekomünikasyon A.Ş. - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Eylem kapsamında; hızlı dial-up, metro ethernet, ADSL gibi farklı internet erişim teknolojilerinin, bu teknolojilerin ülkemizde uygulanabilirliğinin ve AB ülkelerinde uygulanan genişbant internet erişimi politikalarının incelenmesine devam edilmiştir.

Ulaştırma Bakanlığı koordinasyonunda sürdürülen çalışmaların 2005 yılı Şubat ayı içerisinde tamamlanması beklenmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	4
Eylem Adı	:	Üçüncü nesil (3G) mobil telekomünikasyon hizmetlerine ilişkin lisans tahsisi hazırlık çalışmalarının yapılması
Sorumlu Kuruluş	:	Telekomünikasyon Kurumu
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Ulaştırma Bakanlığı - UMTS Ulusal Koordinasyon Kurulu

B) Yapılan Çalışmalar

Telekomünikasyon Kurumu tarafından, söz konusu çalışmanın 2005 yılı İş Planında değerlendirilmesinin uygun görüldüğü bildirilmiştir. Eylemin ertelenme gerekçesi KDEP kapsamında yer alan ikincil düzenlemelerin öncelikli olarak ele alınmasıdır.

Eylem gözden geçirilerek 2005 Yılı Eylem Planı Taslağında da yer verilmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	5
Eylem Adı	:	Akıllı kart ve PKI standartları ile güvenlik test standartlarına yönelik çalışmalar yapılması
Sorumlu Kuruluş	:	TÜBİTAK – UEKAE
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	TSE

B) Yapılan Çalışmalar

Güvenlik test standartlarına yönelik çalışmalar kapsamında; TS ISO/IEC 17799 ve TS ISO/IEC 15408 uluslar arası güvenlik test standartları ve uygulamalarının incelenmesinin ardından bu iki standardın da kamuda uygulanabilirliğine karar verilmiştir. TS ISO/IEC 17799 standardı göz önünde bulundurularak, pilot projeler kapsamında çalışmalar yapılmıştır. Bu kapsamda, kavramsal test çalışmaları gerçekleştirilmiş ve test sonuç raporu oluşturulmuştur. Kavramsal test çalışmaları kapsamında, TS ISO/IEC 17799 standardı göz önünde bulundurularak teknik ve operasyonel uyumluluk kontrolleri yapılmıştır. Pilot proje kapsamında elde edilen kavramsal test sonuçları, risk analizi süreci içerisinde değerlendirilmektedir. Değerlendirmeler göz önüne alınarak, risk yönetimi süreci içerisinde TS ISO/IEC 15408 standardına göre testleri yapılmış ürünler önerilebilecektir. Bu standartların etkin bir şekilde uygulanabilmesi için Bilgi Güvenliği Yasasının çıkmış olması gerekmektedir. İlgili standartların kamuda etkin bir şekilde uygulanabilmesi için yasal destek, yaptırım ve teşvik şarttır.

Akıllı kart ve PKI standartlarına yönelik olarak; TÜBİTAK-UEKAE, Telekomünikasyon Kurumu tarafından yürütülen e-imza yasası yönetmeliklerinin hazırlanması çalışmalarına katılım sağlamış, yönetmelik ve tebliğlerde akıllı kart ve PKI ile ilgili uluslar arası standart ve belgelerin belirtilmesi konusunda çalışmıştır. Bu çalışmalarda ilgili standartların tüm Türkiye’de yaygın kullanımının sağlanması hedeflenmiştir. Ayrıca yönetmelik ve tebliğlerde adı geçen uluslar arası standartların millileştirilmesi için gerekli çalışma Türk Standardları Enstitüsü ve Telekomünikasyon Kurumu ile koordine edilmiştir. TSE tarafından yapılacak standart Türkçeleştirme ve yorumlama ile ülkemize uyarlama çalışmalarına TÜBİTAK-UEKAE destek sağlayacaktır. Tüm kamu kurumlarına nitelikli elektronik sertifika üretilmesi ve dağıtılması görevi Başbakanlık tarafından TÜBİTAK-UEKAE’ye verilmiştir. Bu görevi yerine getirmeye yönelik olarak Kamu Sertifikasyon Merkezi (KSM) kurulması çalışmaları UEKAE bünyesinde yürütülmektedir. Bu çalışmalar, e-devlet uygulamaları ve uygulamaların güvenliği için önemli bir adımdır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	6
Eylem Adı	:	Ağ güvenliğinin test edilmesi ve sağlanmasına ilişkin pilot uygulamaların geliştirilmesi
Sorumlu Kuruluş	:	TÜBİTAK – UEKAE
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Telekomünikasyon Kurumu - İlgili Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

“RTÜK Bilgi Sistemleri Analiz ve Risk Analizi Raporu” çalışması ışığında hazırlanan “RTÜK Bilgi Sistemleri Güvenli Tasarım Raporu” 7 Eylül 2004 tarihinde RTÜK’e gönderilmiş, 9 Eylül 2004 tarihinde RTÜK tarafından onaylanmış ve Devlet Planlama Teşkilatına gönderilmiştir. Tasarım raporunda gerçekleştirilmesi öngörülen çalışmalar için Eylül, Ekim ve Kasım aylarında RTÜK’te yazılım/donanım gerektirmeyen tasarım gerekleri yerine getirilmiştir. Bu kapsamda;

- a. Tüm sunumcu bilgisayarların güvenlik sıkılaştırmaları yapılmış,
- b. Veritabanlarının güvenlik önlemleri sıkılaştırılmıştır.

Yazılım/donanım gerektiren tasarım gerekleriyle ilgili çalışmalara, ilgili yazılım/donanımların tedarik edilmesinin ardından başlanacaktır. Son durum itibarıyla gerekli olan donanımlar temin edilmiş olup yazılımlar beklenmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Yazılım/donanım gerektiren tasarım gerekleri, ilgili yazılım/donanımların tedarikinin gecikmesinden dolayı henüz gerçekleştirilememiştir. Gerekli olan donanımlar temin edilmiştir. Yazılımlar ise kısa bir süre içerisinde temin edilerek eylem tamamlanacaktır.

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 7
Eylem Adı	: İnternet Veri Merkezi (Internet Data Center) uygulamalarının ekonomisi ve yapılabilirliğine yönelik çalışmalar yapılması
Sorumlu Kuruluş	: Ulaştırma Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: Teknik Altyapı ve Bilgi Güvenliği Çalışma Grubu

B) Yapılan Çalışmalar

Ulaştırma Bakanlığı koordinasyonunda yürütülmekte olan çalışmalar internet veri merkezlerinin kamuda uygulanabilirliği konusunda sivil toplum kuruluşları ve özel sektörden de destek alınarak genişletilecektir.

Çalışmaların 2005 yılı Şubat ayı içerisinde tamamlanması beklenmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Eylemin sonucu ortaya çıkacak raporun sağlıklı sonuçlar üretmesi ve özellikle e-devlet projeleri için sıklıkla gündeme gelen İnternet Veri Merkezi kavramının önemle ele alınarak incelenmesi gerekmektedir. Söz konusu raporun Türk Telekomun yanı sıra özel sektör kuruluşlarının da desteği alınarak hazırlanması ve pazar mekanizmalarını dikkate alan öneriler getirmesi beklenmekte, raporun nihai olarak ortaya koyacağı önerilerin kamuda uygulanabilir olması gerekmektedir.

D) Çözüm Önerileri

Türk Telekom haricindeki özel kesim temsilcilerinin de dahil olduğu bir çalışma ortamının oluşturulması gerekmektedir. Bu amaçla, özel kesim temsilcilerinin eylemin ilgili kuruluşu olarak görülen Teknik Altyapı ve Bilgi Güvenliği Çalışma Grubuna katılımının, "www.bilgitoplumu.gov.tr" adresinde yer alan Çalışma Gruplarının Çalışma Usul ve Esaslarına uygun şekilde sağlanması ve bu çalışmaların etkin bir şekilde koordine edilmesi uygun olacaktır.

EĞİTİM VE İNSAN KAYNAKLARI

-

EĞİTİM VE İNSAN KAYNAKLARI GENEL DEĞERLENDİRME

Bilgi toplumu, bilgi ve iletişim teknolojileri ile beraber nitelikli insan kaynağına da ihtiyaç duymaktadır. Etkin şekilde kullanılmayan teknolojiler ve bu teknolojiler yardımıyla üretilmekle birlikte yararlı bir şekilde işlenip kullanılmayan bilgiler, neticede zaman, emek ve kaynak israfına neden olmaktadır. Bilgi, ancak nitelikli insanlar tarafından üretilip, yine nitelikli insanlar tarafından hem günlük yaşamda hem de karar alma süreçlerinde etkin bir şekilde kullanıldığında, bilgi toplumunun gereği yerine gelmiş olacaktır. Bu amaçla; Kısa Dönem Eylem Planında bilgi toplumunun gerektirdiği insan kaynağı planlamasına ve yetiştirilmesine yönelik olarak sekiz eyleme yer verilmiştir.

Bilgi toplumuna geçiş sürecini başlatmış olan ülkemizin bu süreçte en temel unsur olan nitelikli insana duyduğu gereksinim yüksektir. Ülkemiz, genç ve dinamik bir nüfusa sahip olmakla beraber, bu insan kaynağının bilgi toplumunun ihtiyaç duyduğu yüksek niteliklere ulaştırılması en temel zorunluluklardan birisidir. Önümüzdeki yıllarda bilgi toplumunun vaat ettiği refah seviyesine ulaşabilmek için, gelişmiş ülkelere göre yüksek oranda bulunan genç nüfusumuzun çağın gereklerine uygun eğitimi almasının sağlanması özel önem arz etmektedir. Bununla beraber, mevcut iş gücünün eğitim düzeyi de yükseltilmelidir. İşgücü içindeki okur yazarlık düzeyini yükseltirken, aynı zamanda bilgisayar okur yazarlığının da her kesime kazandırılması bir zorunluluktur.

Bu bölümde yer alan eylemlerle, bilgi teknolojilerine dayalı eğitim sistemlerinin yenilenmesi ve yaygınlaştırılması, okullarda öğretmenler ve öğrencilerin İnternete ve çoklu ortam kaynaklarına uygun düzeyde erişimi, öğretmenlerin yeni teknolojileri kullanma becerilerini artırmaları, özürhükleri de içerecek şekilde tüm kesimlerin yaşam boyu eğitim yaklaşımıyla hazırlanacak eğitim portalından yararlanmaları ve bilgi toplumunun gerektirdiği insan kaynağı planlamasının yapılması amaçlanmıştır.

“Bir okulu dünyaya aç – internete bağla” kampanyası amacına yönelik olarak Türkiye genelinde 42.534 eğitim kurumuna, 2005 yılı sonuna kadar ADSL güvenli İnternet erişimi ve hizmetleri sağlanacaktır. Aralık 2004 itibarıyla, MEB’e bağlı 12.300 eğitim kurumunun ADSL İnternet erişimi sağlanmıştır. İlköğretim okullarına 4.000 Bilgi Teknolojisi Sınıfı kurulmasına ilişkin ihale çalışmaları ve okullarda kullanılacak Eğitim Portalı için hazırlık çalışmaları 2005 yılı içinde tamamlanacaktır. Diğer taraftan, ilköğretim ve ortaöğretim okullarında bulunan bilgi teknolojisi sınıfları ve buna bağlı iletişim araçlarından; bu kurumlara devam eden öğrencilerle birlikte bu teknolojilerin bulunmadığı diğer kurumlarda çalışan personel, öğrenciler ve çevre halkının yararlanmasına ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Eğitimde kalite ve verimliliğin artırılması amacıyla, bilgi teknolojilerinin etkin ve yararlı şekilde kullanılmasına yönelik olarak ilköğretim sınıflarını kapsayan bazı derslerin müfredatlarının çağın gerekleri ve teknolojilerine

uygun hale getirilmesi ve yenilenmesi çalışmaları tamamlanmış ve kamuoyuna duyurulmuştur. Bununla birlikte, Hizmetiçi Eğitim Daireleri aracılığı ile bilgisayar okur yazarlığı, İnternet kullanımı ve çağdaş eğitim araçlarının kullanımı konularında eğitimler verilmektedir.

Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde Halk Eğitim Merkezleri, özel sektör eğitim kurumları ve uluslar arası bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) şirketlerindeki (Microsoft, Cisco vb.) kurslar ile birçok kursiyere ulaşılmaktadır. MEB bünyesinde yürütülecek ECDL çalışması da eğitim sisteminde sertifikasyon çalışmaları için temel oluşturacaktır. Bu çalışmanın temel hedefi MEB'e bağlı tüm öğretmenlerin ve öğrencilerin ECDL müfredatına uygun eğitim almaları ve ECDL uygulamalarına uygun sınavlardan geçerek sertifika sahibi olmalarıdır. MEB tarafından bilişim teknolojileri eğitimcilerinin öncelikli olarak sertifika sahibi yapılmaları öngörülmektedir.

Eğitim ve iş piyasası arasında denge kurmayı hedefleyen insangücü planlamasına yönelik çalışmanın kapsamı ve önemi dikkate alınarak AB Mali Yardımı kapsamında Ekonomik ve Sosyal Uyum Paketi ile uyumlu bir şekilde İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi önceliğinin altında veya diğer kaynaklardan finanse edilecek bir etüd-proje önerisi olarak ele alınmasına karar verilmiştir.

Tüm bu çalışmalar ile eğitim sistemimizin ihtiyaç duyduğu bilgi teknolojileri altyapısının geliştirilmesi ve nitelikli insan gücünün temini amaçlanmaktadır. Söz konusu teknolojileri kullanacak öğretmen ve öğrencilerin eğitimleri için başlatılan çalışmalar ise sürdürülmektedir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	8
Eylem Adı	:	“Bir okulu dünyaya aç – İnternete bağla” kampanyası
Sorumlu Kuruluş	:	Milli Eğitim Bakanlığı - DPT
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- TEGV - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları - Gönüllü Kişi ve Kurumlar

B) Yapılan Çalışmalar

MEB, eylem kapsamındaki hizmetlerin gerçekleştirilmesi amacıyla, Türk Telekom A.Ş. ile protokol imzalamıştır. Bu protokol; ADSL güvenli İnternet erişimi, kurumsal web sayfalarını barındırma, e-mail hizmetleri, sanal özel ağın kurulması, Eğitim Portalı, e-kurum için gerekli uygulama yazılımları ile şu andaki mevcut hizmet ve alt yapılarının barındırılması ve ADSL İnternet erişimi için gereken modem cihazlarının teminini kapsamaktadır. Bu sayede; Türkiye genelindeki toplam 42.534 kuruma, 4 aşamada, 31 Aralık 2005 tarihine kadar ADSL İnternet erişimi ve hizmetleri sağlanacaktır. Türk Telekom tarafından karşılanacak tüm hizmetler son 2 yılı opsiyonlu olmak üzere 5 yıl süre ile verilecektir.

1. Aşama : Türk Telekom, İdareye bağlı 4.704 adet kurumun ADSL İnternet erişimini, 28 Şubat 2004 tarihi sonuna kadar sağlayacaktır.
2. Aşama : Türk Telekom, İdareye bağlı 4.000 adet ek kurumun ADSL İnternet erişimini, 30 Haziran 2004 sonuna kadar sağlayacaktır.
3. Aşama : Türk Telekom, İdareye bağlı 11.296 adet ek kurumun ADSL İnternet erişimini, 31 Ekim 2004 tarihi sonuna kadar sağlayacaktır.
4. Aşama : Türk Telekom, İdareye bağlı 22.534 adet ve yeni açılacak ek kurumların ADSL İnternet erişimini, 31 Aralık 2005 tarihi sonuna kadar sağlayacaktır.

İlk üç aşama sonucunda 20.000 kurumun internet bağlantısının sağlanması planlanmasına rağmen Aralık 2004 itibarıyla, MEB’e bağlı 12.300 kurumun ADSL internet erişimi sağlanmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Okul ve kurum bilgisayar sayısı ile Türk Telekomun bazı santrallerinde DSLAM (Digital Subscriber Line Access Multiplexer) ünitelerinin eksikliğinden kaynaklanan İnternet altyapı yetersizliği, kurum sayısının fazlalığı yanında teknik iletişim altyapısının ülke genelinde yetersizliği, kaynak ve yetişmiş insan gücü eksikliği, kurumlar arası koordinasyon eksikliği uygulamada karşılaşılan sorunlardır.

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 9
Eylem Adı	: İlköğretim okullarına 4.000 Bilgi Teknolojisi Sınıfının Kurulması (Temel Eğitim Projesi - Faz 2)
Sorumlu Kuruluş	: Milli Eğitim Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: DPT

B) Yapılan Çalışmalar

Temel Eğitim Projesi (TEP) 2. Faz işlemleri başlamış ve aşağıdaki gelişmeler sağlanmıştır:

- İlköğretim okullarına eğitim yazılımları satın alımıyla ilgili olarak; 12.08.2004 tarihinde ihale yapılmış olup Milli Eğitim Bakanlığı onayıyla kurulan komisyon değerlendirme çalışmalarını tamamlamıştır. Komisyon tarafından değerlendirilen teklifler Talim Terbiye Kurulu Başkanlığının onayına sunulmuştur. 2005 yılında söz konusu yazılımların kurulumu planlanmaktadır.

- 3.000 İlköğretim Okuluna Bilgi Teknolojisi (BT) Sınıfı kurulmasıyla ilgili olarak; ihale şartnamesi hazırlanmış, MEB tarafından Dünya Bankasına onay için gönderilmiştir. 2005 yılında BT sınıflarının kurulumu planlanmaktadır.

- 70 Özel Eğitim Okuluna BT sınıfı kurulmasıyla ilgili ihale 22.09.2004 tarihinde yapılmıştır. Dünya Bankasının uygun görüşünü takiben yüklenici firmalarla sözleşme aşamasına geçilecektir.

TEP Faz 1 kapsamında 2.802 okula laboratuvar kurulmuş, 53.198 PC temin edilmiş ve bunların İnternet bağlantıları gerçekleştirilmiştir. Bunlara ek olarak TEP Faz 1 kapsamında kırsal kesim dahil 26.276 okula en az bir PC olmak üzere, toplam 51.465 PC ve İnternet bağlantısı sağlanmıştır. 6.500 civarındaki Ortaöğretim kurumuna yönelik çalışmalar da ayrı bir proje kapsamında devam etmektedir.

Söz konusu eyleme, kurulacak bilgi teknolojisi sınıfı sayısı 5.400'e çıkarılarak 2005 Eylem Planı Taslağında da yer verilmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Dünya Bankası ve MEB onay süreçlerinin uzun olması nedeniyle gerekli izin ve onayların geç alınması, kaynak ve insan gücü yetersizliği ve alımların ihtiyaçlar doğrultusunda yapılamaması uygulamada karşılaşılan sorunlardır.

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	10
Eylem Adı	:	Eğitim Portalı prototipinin oluşturulması
Sorumlu Kuruluş	:	Milli Eğitim Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- DPT - Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

MEB’de okul öncesi, okul ve okul sonrası (çalışma hayatında ve hatta emekli olmuş) bütün vatandaşlarımıza hayatları boyunca ihtiyaç duyacakları eğitimler yanında hobi vb. eğitim yazılımları ve eğitim ortamlarını sağlamaya yönelik Eğitim Portalı ve Karar Destek Sistemi çalışmaları, Temel Eğitim Projesi 2. Faz işlemleriyle başlamış durumdadır. Eğitim Portalı ve Karar Destek Sistemi ile ilgili teknik şartname MEB Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü (EĞİTEK) tarafından hazırlanmaktadır. Söz konusu satın alımların 2005 yılında yapılması planlanmaktadır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Dünya Bankası ve MEB onay süreçlerinin uzun olması nedeniyle gerekli izin ve onayların geç alınması, kaynak ve insan gücü yetersizliği ile portal ve eğitim yazılımlarının çok az sayıda olması uygulamada karşılaşılan sorunlardır.

D) Çözüm Önerileri

Eğitim yazılımları teşvik edilmeli ve yazılımlar ihtiyaçlar doğrultusunda ve çok sayıda firmayla işbirliği içinde sürekli geliştirilmelidir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 11
Eylem Adı	: Eğitimde kalite ve verimliliğin artırılması amacıyla, bilgi teknolojilerinin etkin ve yararlı şekilde kullanılmasına yönelik olarak okul müfredatlarının yenilenmesi
Sorumlu Kuruluş	: Milli Eğitim Bakanlığı - Adalet Bakanlığı - İçişleri Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: - Sağlık Bakanlığı - Tarım ve Köyişleri Bakanlığı - Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı - Devlet Bakanlıkları ilgili birimleri

B) Yapılan Çalışmalar

MEB’de yapılan çalışma kapsamında; İlköğretim 1-5 sınıflarını kapsayan Türkçe 1-5, Matematik 1-5, Fen ve Teknoloji Eğitimi 4-5, Sosyal Bilgiler 4-5 ve Hayat Bilgisi 1-3 sınıfları derslerinin müfredatlarının çağın gerekleri ve teknolojilerine uygun hale getirilmesi ve yenilenmesi çalışmaları bitirilmiş olup “<http://programlar.meb.gov.tr>” adresinde kamuoyuna duyurulmuştur. Ayrıca, öğretim programlarının pilot bölgelerde uygulanması amacı ile pilot okulların öğretmenlerine yeni öğretim programları ile ilgili seminer düzenlenmiştir. İlköğretim 6-8 ve Ortaöğretim Kurumları öğretim programlarını yenileme çalışmaları ise devam etmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Kurum çeşitliliği, kurumların teknolojik araç ve gereçlere yeterince sahip olmamaları ve uygulama yazılımlarının azlığı karşılaşılan sorunlardır.

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	12
Eylem Adı	:	Öğretmenlerin yenilikçi, pratik öğretim yöntemleri geliştirmek üzere yetiştirilmesi, yeni teknolojileri kullanma becerilerini artırmak üzere hizmetiçi eğitim programları düzenlenmesi.
Sorumlu Kuruluş	:	Milli Eğitim Bakanlığı - Adalet Bakanlığı - İçişleri Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Sağlık Bakanlığı - Tarım ve Köyişleri Bakanlığı - Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı - Devlet Bakanlıkları ilgili birimleri

B) Yapılan Çalışmalar

Milli Eğitim Bakanlığı ile Intel firması arasında yapılan protokol çerçevesinde, 26 Şubat 2004 tarih ve 612 sayılı Genelge yayımlanarak öğretmenlerin bilgi teknolojilerini sınıf ortamına nasıl aktaracakları ve eğitimde teknolojiyi daha verimli nasıl kullanacakları konusunda “Gelecek İçin Eğitim” adlı kurslar tüm Türkiye’de planlanmıştır. Bu doğrultuda 6 Aralık 2004 tarihine kadar 10.538 öğretmen bu kurslara katılmıştır.

Diğer taraftan, Bakanlık ve Microsoft arasında yapılan bir protokol çerçevesinde 2005 yılından itibaren öğretmenlerin web tabanlı eğitim yapmaları için uzaktan eğitim yoluyla tüm öğretmenlerin bilgisayar eğitiminden geçirilmesi planlanmıştır. Bu çerçevede, tüm illerden bu uygulamalara rehberlik edecek bilgisayar ve internet kullanma becerisine sahip 2.945 moderatör öğretmenin sisteme kaydı yapılmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

e-Kültürün yaygınlaşmasını sağlamaya yönelik ortamların ve araçların yetersizliği uygulamada karşılaşılan sorunlardır.

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 13
Eylem Adı	: Öğretim kurumlarındaki bilgi teknolojisi eğitim mekanlarının topluma açılmasına yönelik ön çalışma ve gerekli düzenlemelerin yapılması
Sorumlu Kuruluş	: Milli Eğitim Bakanlığı - Başbakanlık - Adalet Bakanlığı - İçişleri Bakanlığı (Valilikler)
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: - Sağlık Bakanlığı - Tarım ve Köyişleri Bakanlığı - Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı - Devlet Bakanlıklarının İlgili Birimleri

B) Yapılan Çalışmalar

Bakanlık Makamının 28.10.2003 gün ve 11813 sayılı onayı ile 2554 sayılı Tebliğler Dergisinde yayınlanarak yürürlüğe giren “Milli Eğitim Bakanlığı Bilgi ve İletişim Teknolojisi Araçları ve Ortamlarının Eğitim Etkinliklerinde Kullanımı Yönergesi” ile ilköğretim ve ortaöğretim okullarında bulunan bilgi teknolojisi sınıfları ve buna bağlı iletişim araçlarından; bu kurumlara devam eden öğrencilerle birlikte bu teknolojilerin bulunmadığı diğer kurumlarda çalışan personel, öğrenciler ve çevre halkının yararlanmasına ilişkin düzenleme yapılmıştır. Bu ortamların, vatandaş hizmet/fayda merkezlerine dönüştürülmesi çalışmalarına devam edilecektir.

Diğer taraftan, söz konusu yönergenin bazı maddelerinde, mevzuat değişikliği ile fonların kaldırılmasından dolayı değişikliğe gidilmiş, hazırlanan yönerge değişikliği, Milli Eğitim Bakanlığı'nın 30.07.2004 gün ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü B.08.0.ETG.0.21.04.01.300.1/11694 sayılı onayı ile yürürlüğe girmiştir.

Mesai saatleri dışında bilgi teknolojisi araçlarının kullanımı esnasında uyulacak kuralların yer aldığı “İnternet Etiği” adı altındaki çalışma MEB Makamının 18.08.2004 gün ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü B.08.0.ETG.0.21.04.01.300/12602 sayılı Genelgesi ile gereği için Valiliklere, bilgi için merkez teşkilatına gönderilmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Kurum yöneticilerinde görülen uygulamaya yönelik çekingenlik ile personel ve ödenek yetersizliği uygulamada karşılaşılan sorunlardır.

D) Çözüm Önerileri

Uygulamada karşılaşılan sorunların ortadan kaldırılabilmesi amacıyla eylem 2005 yılı Eylem Planı Taslağında pilot proje olarak yer verilecektir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 14
Eylem Adı	: Kurs ve sertifikasyon eğitiminin niteliğinin yükseltilmesi, verilen sertifika ve diplomaların AB standartlarında denkliğinin sağlanması
Sorumlu Kuruluş	: Milli Eğitim Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

2004 yılı itibarıyla MEB Özel Öğretim Kurumlarına bağlı özel bilgisayar kursu sayısı toplam 717 ve genel kontenjan 43.300 adettir. Bu kurslar; bilgisayar okur yazarlığı, bilgisayar işletmenliği, bilgisayar yardımcı programcılığı, bilgisayar programcılığı, bilgisayar analist programcılığı, bilgisayar bakım onarım elemanı yetiştirme konularını kapsar. Bu kurslar hemen her ilde en az 1 adettir. MEB bünyesinde Halk Eğitim Merkezleri aracılığı ile bilgisayar eğitimi alanlarında 2001 yılı başından 2003 sonuna kadar 18.456 kurs açılmış ve bu kurslara toplam 364.283 (170.338 bayan, 193.925 bay) kursiyer katılmıştır.

Hizmetiçi Eğitim aracılığıyla 2001 yılında 189 kurs ve 217 seminere yıllık ortalama 18.722 kişi (ilkokul, lise, ön lisans, lisans, lisansüstü mezunu personel) katılmıştır. Bilgisayar Eğitimi ve Sertifikasyon konusunda Türkiye genelinde özel sektör eğitim kurumları yanında uluslar arası bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) şirketlerinin de (Microsoft, Cisco vb.) az sayıda kursları mevcuttur.

MEB bünyesinde yürütülecek ECDL (European Computer Driving License) çalışması, genel olarak toplumda çok önemli bir farkındalık yaratacak, eğitim sisteminde sertifikasyon çalışmaları için temel oluşturabilecektir. Bu çalışmanın temel hedefi, MEB'e bağlı tüm öğretmenlerin ve öğrencilerin ECDL müfredatına uygun eğitim almaları ve ECDL uygulamalarına uygun sınavlardan geçerek sertifika sahibi olmalarıdır. Ancak, çok yoğun bir kitleyi hedefleyen bu çalışmaların aşama aşama gerçekleştirilmesi ve MEB'in önceliklerinin gözetilmesi uygulama açısından vazgeçilmez unsurdur. Bu aşamaların en başında MEB bünyesindeki bilişim teknolojileri eğitimcilerinin öncelikli olarak sertifika sahibi yapılmaları öngörülmektedir. Daha önce çeşitli eğitimlerden geçmiş olan formatör öğretmenler ve bilgisayar öğretmenleri kısa süreli eğitimler ile sertifika alabilecek düzeydedirler. Bakanlık bünyesinde uygulanan müfredat ile ECDL müfredatının uyumluluğu, kolaylaştırıcı bir etkidir.

Microsoft ve Intel ile öğretmenlerin eğitimi ve sertifikasyon çalışmaları devam etmektedir. Cisco System ile Cisco Ağ Akademisi Programı (CNAP) eğitimleri konusundaki çalışmalar devam etmekte olup MEB'de Bölgesel Akademiler kurulacaktır. Müfredatların uyumluluklarına yönelik ön incelemeler

sonrasında gerekli mevzuat 47değişikliklerinin ve birlikteliğinin gerçekleştirilmesine çalışılacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Alınan sertifikaların ülkede geçerliliğinin sağlanmayışı yanında, kursiyerlere mali katkı da sağlanmamaktadır. Müfredatların çeşitliliği de bir başka sorundur. Kurs ve sınav giderleri oldukça yüksek görünmektedir.

D) Çözüm Önerileri

Bilgi Toplumu için, birey ve kurumların üzerine düşen görevi tam anlamıyla yapmalarını sağlayacak düzenleme ve görevlendirmelerin, toplumsal uzlaşmayla sağlanması için gerekli çalışmaların yapılması, devlet desteğinin artırılması ve programlarda bütünlüğün sağlanması gereklidir. Yöneticilerin yeniden eğitimden geçirilmesi, kamu yararı ve dönüşüme olan inancın herkes tarafından kabullenilmesinin sağlanması ve projeye öncelik verilmesi gerekmektedir.

Diğer ülke uygulamaları incelenip uygun model belirlenerek çalışmalar hızlandırılmalıdır.

Milli Eğitim Bakanlığı mevzuatının ECDL vb. uygulamalarını desteklemesi için yapılabilecek bazı öneriler şu şekilde sıralanabilir:

- “Bilgisayar Okur Yazarlığı” ve benzer BİT eğitim müfredatlarının, bütün kurumlarca ortak uygulanması ve uluslar arası sertifikaların müfredatlarına uyumunun sağlanması,
- İlk defa öğretmen veya memur olarak atanacaklarla ilgili “Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği”nde, atanacaklardan “Bilgisayar Okur Yazarlığı” sertifikasının istenmesi,
- Devlet memurlarından sertifikasyon sınavında başarılı olanların, Eğitim Öğretim vb. tazminatlarında % 1-5 arasında ek tazminat almalarının sağlanması,
- Devlet memurlarından sertifikasyon sınavında başarılı olanların, sertifika ile kuruma müracaat etmeleri halinde sınav giderlerinin, Bakanlıkça geri ödenmesinin sağlanması,
- Yurtdışı göreve atanacaklarda ilgili mevzuat bilgisi yanında sertifikasyon eğitimi almış ve başarı belgesine sahip olmasının ön koşul olması.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	15
Eylem Adı	:	Bilgi toplumunun gerektirdiği insan kaynağı planlamasının yapılması
Sorumlu Kuruluş	:	Devlet Planlama Teşkilatı
		- YÖK
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Üniversiteler
		- Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Bilgi toplumunun gerektirdiği insangücü planlamasının yapılması; mevcut durum analizi, işgücü piyasası ihtiyaç ve arz tespiti, işgücü piyasası uyumsuzluklarını gidermeye yönelik modellerin üretilmesi ve bu modellerin sonucunun eğitim planlamasına yansıtılması gibi kapsamlı bir süreci içermektedir. Dolayısıyla, nihayetinde eğitim ve iş piyasası arasında dengeyi kurmayı hedefleyen insangücü planlamasına yönelik bir komisyonun kurulması için çalışmalar başlatılmıştır. Bu kapsamdaki çalışmalara, üniversitelerdeki öğretim üyeleriyle yapılan görüşmelerle başlanmıştır. Türkiye’de bu konuda ders veren, yayını bulunan ve konuyla ilgisi olan öğretim üyeleri taranmış ve bir kısmıyla görüşmeler yapılmıştır. Bu görüşmeler sona erdiğinde, 14 Mayıs 2004 tarihinde bir tanıtım toplantısı yapılmıştır. Bu toplantıda katılımcılar konunun nasıl ele alınması gerektiği ve yararlanılması gereken kaynaklar hususunda görüş belirtmişlerdir. 24 Haziran 2004 tarihinde konu ile ilgili yapılan ikinci toplantıda katılım öngörülenin altında gerçekleşmiştir. Toplantıya katılımın, ortaya çıkacak çalışmanın etkililiğinin ve uygulanabilirliğinin nasıl artırılacağı üzerine değerlendirmeler yapılmıştır.

Tüm değerlendirmelerin sonucunda, ihtiyaç duyulan çalışmanın kapsamı ve önemi dikkate alındığında, bir proje olarak değerlendirilebileceği görüşüne varılarak AB Mali Yardımı kapsamında Ekonomik ve Sosyal Uyum Paketi ile uyumlu bir şekilde İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi önceliğinin altında veya diğer kaynaklardan finanse edilecek bir etüd-proje önerisi olarak ele alınmasına karar verilmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

HUKUKİ ALTYAPI

HUKUKİ ALTYAPI GENEL DEĞERLENDİRME

e-Dönüşüm Türkiye Projesi kapsamında yürütülecek e-devlet çalışmalarında, kamu hizmetlerinin; başta İnternet olmak üzere bilgi çağının gerektirdiği elektronik ortam aracılığıyla sunulması amaçlanmaktadır. Ancak, e-devlet sadece var olan hizmet sunum tarzları korunarak ve elektronik araçlar devreye sokularak hizmet sunumunun hızlandırılması olmayıp; aynı zamanda hizmet sunuş tarzlarının ve alışkanlıklarının değiştirilmesini de içeren kapsamlı bir dönüşümü gerektirmektedir.

Devletten devlete (G2G), devletten vatandaşa (G2C), devletten iş alemine (G2B) ve iş aleminden vatandaşa (B2C) sunulacak hizmetler; bir takım bilgi alış verişleri, alım satımlar, para transferleri, fikir ve irade beyanları, değişik sözleşmeler ve kontratlar içerecektir. Bütün bu etkileşimler (*interaction*) ve mübadelelerin (*transaction*) hukuk alanında sonuç doğurabilmesi, örneğin mülkiyet ve hak transferini sağlaması, resmi bir süreci başlatabilmesi veya durdurabilmesi ancak söz konusu işlemlere hukuki sonuç yaratacak “yetkinliğin” kazandırılması ile mümkün olur. Öte yandan, insan unsurunun olduğu her süreçte hak ihlalleri ve suiistimaller de olacağı için bu ihlallerin hukuk tarafından bir “müeyyide”ye bağlanması gerekir. e-Dönüşüm sürecindeki işlemlerin böyle bir “yetkinlik” ve “müeyyide” ile donatılması, uygun hukuki alt yapının gerçekleşmesine bağlı olacaktır.

Hukuki altyapının teknolojik gelişmelere paralel olarak hazırlanmaması, yani hukukun teknolojiyi geriden takip etmesi, hak ve menfaat ihlalleri ile cezai sorumlulukların etkin şekilde tanımlanmaması kargaşaya yol açacaktır.

Söz konusu mahsurların oluşmaması için e-Dönüşüm Türkiye Projesi içinde 13 eylem hukuki alt yapı bileşeni olarak mütalaa edilmiştir.

Bu kapsamdaki, “Elektronik İmza Kanunu” ve “Bilgi Edinme Hakkı Kanunu” ile ilgili eylemler gerçekleştirilmiş olup, her iki kanunun da Resmi Gazete’de yayımlanış tarihlerinden 6 ay sonra yürürlüğe girmesi öngörülmüştür.

Buna göre; “Bilgi Edinme Hakkı Kanunu” 24.4.2004 tarihinde, “Elektronik İmza Kanunu” da 23.7.2004 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bilgi Edinme Hakkı Kanununun uygulanmasına ilişkin esas ve usulleri belirleyen yönetmelik 27.4.2004 tarihinde yayımlanmıştır. İlgili mevzuat hükümleri doğrultusunda Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu oluşturulmuştur. Diğer taraftan, kamu kurum ve kuruluşları da bilgi edinme birimlerini kurmuşlardır. Elektronik İmza Kanununda öngörülen ikincil mevzuatla ilgili çalışmalar da tamamlanarak ilgili Yönetmelik ve Tebliğ 6.1.2005 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Elektronik ortamdaki sözleşmelerin tanınması için çalışma yapılması ile ilgili düzenleme “Elektronik İmza Kanunu” içerisinde değerlendirilmiş olup, eylemle istenilen sonuca ulaşılmıştır. İlgili kanunun 5. maddesinde “güvenli

elektronik imza, elle atılan imza ile aynı ispat gücüne sahiptir” hükmü getirilmiş, ayrıca Kanununun 22 ve 23. maddeleri ile Borçlar Kanunu ve Hukuk Usulu Muhakemeleri Kanununun sözleşmelerin geçerliliği ile ilgili maddelerine eklemeler yapılarak, “elektronik imza ile oluşturulan elektronik verilerin senet hükmünde” olduğu yönünde düzenleme yapılmıştır.

Bilgi ve iletişim teknolojileri alanına özgü suç ve cezaların belirlenmesi çalışması 12 Ekim 2004 tarih ve 25611 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda bilişim alanında suçlara yer verilmek suretiyle tamamlanmıştır. Kanunun ilgili maddeleri 1 Nisan 2005 tarihinde yürürlüğe girecektir. İnternet yoluyla işlenecek suçların önlenmesi ve cezalandırılması amacıyla hazırlanacak tasarı için bir komisyon kurulmuş, söz konusu komisyon çalışmalarına başlamıştır.

“Elektronik Ortamda Fikri Hakların Korunması İçin Tedbir Alınması” ile ilgili eylem çerçevesinde 12.3.2004 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanan 5101 sayılı kanun ile düzenlemelere gidilerek bu alanda mevzuatta yer alan eksikler giderilmiştir. Diğer taraftan 26.6.2004 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 5194 sayılı Kanunla da; fikri haklar konusunda yargının işleyişine ve bu alanda uygulanacak yaptırımlara ilişkin yeni düzenlemeler getirilmiştir.

“Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanun” tasarısı taslağına ilişkin çalışmalar tamamlanarak 1/6/2004 tarihi itibarıyla Başbakanlığa gönderilmiştir. Taslak, Başbakanlık tarafından görüşleri alınmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarına gönderilmiştir.

İnternet servis sağlayıcılarının görev, yetki ve sorumlulukları ile ilgili düzenlemelerin bir kısmı “Elektronik İmza Kanununda” düzenlenmiş ve eylem bu kısım itibarıyla tamamlanmıştır. Eylemin İnternet yoluyla işlenen suçlarda servis sağlayıcıların konumu ile ilgili kısmı ise Adalet Bakanlığınca oluşturulacak komisyon tarafından ele alınacaktır.

Ulusal Bilgi Güvenliği Kanununun çıkarılmasına ilişkin eylemle ilgili olarak herhangi bir çalışma başlatılmamıştır.

“Elektronik Haberleşme Yasası” taslağının tümü üzerinde çalışmalar tamamlanmıştır. Taslağına ilişkin ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerinin alınması süreci tamamlanmıştır. Taslak kısa bir zaman içerisinde Başbakanlığa iletilecektir.

Ara Bağlantı ve Erişim Yönetmeliği, Ortak Yerleşim ve Tesis Paylaşımına İlişkin Usul ve Esasların Belirlendiği Tebliğ, Telekomünikasyon Sektöründe Kişisel Bilgilerin İşlenmesi ve Gizliliğin Korunması Hakkında Yönetmelik ve Numaralandırma Yönetmeliği çıkarılmıştır. Ayrıca internet protokolü üzerinden ses taşınmasına da izin veren Uzak Mesafe Telefon İşletmeciliğine ilişkin yönetmelik değişikliği 13 Nisan 2004 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Aralık 2004 itibarı ile bu kapsamda 43 işletmeci yetkilendirilmiştir. Yerel

şebekenin erişime açılması ve yetkilendirme düzenlemeleri yapılmış olup tüketici hakları, geçiş hakkı ve kablo TV şebekesinin erişime açılması konularında düzenleme hazırlanması çalışmalarına devam edilmektedir.

“Evrensel Hizmet Yönetmeliğinin Çıkartılması” için 406 sayılı Kanunda yönetmeliğe dayanak olacak bir hüküm bulunmadığından, çalışmaları sürdürülen “Elektronik Haberleşme Yasası” tasarısı çerçevesinde yönetmeliğe esas teşkil edecek hüküm konulmuştur. Ancak, sorumlu kuruluş tarafından bu Kanun Taslağının yasalaşmasının uzun süreceği ve Türk Telekom özelleştirmesi göz önüne alınarak “Evrensel Telekomünikasyon Hizmetleri Hakkında Kanun Tasarısı“ hazırlanmış ve Başbakanlığa gönderilmiştir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : 16
Eylem Adı : Elektronik İmza Kanununun çıkarılması
Sorumlu Kuruluş : Adalet Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : Başbakanlık

B) Yapılan Çalışmalar

Elektronik imzanın hukuksal ve kurumsal alt yapısını düzenlemek amacıyla Adalet Bakanlığınca hazırlanan 15.1.2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu, 23.1.2004 tarihli ve 25355 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmış olup, yayım tarihinden altı ay sonra yürürlüğe girmiştir.

Telekomünikasyon Kurumu tarafından Kanunun uygulanmasına ilişkin ikincil mevzuat hazırlıkları tamamlanmış, “Elektronik İmza Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” ve “Elektronik İmzaya İlişkin Süreçler ile Teknik Kriterlere İlişkin Tebliğ” taslakları hakkında kamuoyunun görüşleri alınmıştır. Bu görüşler doğrultusunda revize edilen Yönetmelik ve Tebliğ 6.1.2005 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	17
Eylem Adı	:	Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanunun çıkarılması
Sorumlu Kuruluş	:	Adalet Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	Başbakanlık

B) Yapılan Çalışmalar

Adalet Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlıklar ile ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşleri çerçevesinde gözden geçirilen Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı üzerindeki çalışmalar Mayıs 2004 itibarıyla tamamlanmıştır.

Söz konusu Taslak kanunlaşması amacıyla, 1/6/2004 tarihinde Başbakanlığa gönderilmiştir. Taslak Başbakanlık tarafından görüşleri alınmak üzere ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına gönderilmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : **18**
Eylem Adı : Ulusal Bilgi Güvenliği Kanunu'nun çıkarılması
Sorumlu Kuruluş : Milli Savunma Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : Başbakanlık

B) Yapılan Çalışmalar

Çalışmaları uzun zamandır devam eden Ulusal Bilgi Güvenliği Kanunu Tasarısı Taslağı'nın yasalaşma sürecinin başlatılması mümkün olmamıştır. Taslağın, kurum ve kuruluşlardan gelen görüş ve öneriler doğrultusunda yeniden değerlendirilmesine ihtiyaç bulunduğu anlaşılmaktadır. Sorumlu Kuruluş tarafından herhangi bir bilgi, belge veya rapor iletilmemiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	19
Eylem Adı	:	Türk Ceza Kanunu Değişiklik Tasarısının hazırlanması
Sorumlu Kuruluş	:	Adalet Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	Başbakanlık

B) Yapılan Çalışmalar

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu Tasarısı 12 Ekim 2004 tarih ve 25611 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yasalasmıştır. Kanunun İkinci Kitap, Üçüncü Kısım, Onuncu Bölümünde, 243-246 ncı maddelerinde, bilişim alanında suçlarla ilgili hükümlere yer verilmiştir. Bu çerçevede Kanunda; bilişim sistemine girme, sistemi engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması ve tüzel kişiler hakkında güvenlik tedbiri uygulanması alanlarında düzenlemelere yer verilmiştir. Diğer taraftan Kanunun 135 ve 136 ncı maddelerinde kişisel verilerin kaydedilmesine ve verilerin hukuka aykırı olarak verilmesi veya ele geçirilmesine ilişkin, 137 nci maddesinde de verilerin yok edilmemesine ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir. Söz konusu maddeler 1 Nisan 2005 tarihinde yürürlüğe girecektir.

Öte yandan, İnternet yoluyla işlenen suçların önlenmesi ve cezalandırılması amacıyla hazırlanacak tasarıya ilişkin bilim adamları, uzmanlar ve bürokratlardan oluşan bir Komisyon kurulmuş olup, çalışmalarına başlamıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : 20

Eylem Adı : Bilgi Edinme Hakkı Kanununun çıkarılması

Sorumlu Kuruluş : Adalet Bakanlığı

İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : Başbakanlık

B) Yapılan Çalışmalar

Bakanlıkça hazırlanan, 9.10.2003 tarihli ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu, 24.10.2003 tarihli ve 25269 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmış olup, yayımı tarihinden 6 ay sonra, 24.4.2004 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Kanunun uygulanmasına ilişkin esas ve usulleri belirleyen Yönetmelik ise, 27.04.2004 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. İlgili mevzuat hükümleri doğrultusunda Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu oluşturulmuştur. Diğer taraftan, kamu kurum ve kuruluşları da bilgi edinme birimlerini kurmuşlardır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	21
Eylem Adı	:	Elektronik ortamdaki sözleşmelerin tanınması için bir çalışma yapılması ve gerekliliği halinde yasal düzenlemelerin tamamlanması
Sorumlu Kuruluş	:	Adalet Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Başbakanlık - DPT - DTM

B) Yapılan Çalışmalar

23.1.2004 tarihli ve 25355 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan ve yayım tarihinden altı ay sonra yürürlüğe giren 15.1.2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. maddesinin birinci fıkrasında “güvenli elektronik imza, elle atılan imza ile aynı hukukî sonucu doğurur” hükmü getirilmiştir.

Aynı Kanunun 22. maddesinde 22.4.1926 tarihli ve 818 sayılı Borçlar Kanununun 14. maddesinin birinci fıkrasına “güvenli elektronik imza, elle atılan imza ile aynı ispat gücünü haizdir.” cümlesi eklenmiştir.

Ayrıca 23. maddesiyle, 18.6.1927 tarihli ve 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununa 295. maddeden sonra gelmek üzere 295/A maddesi eklenmiş olup, söz konusu madde;

“Madde 295/A- Usulüne göre güvenli elektronik imzayla oluşturulan elektronik veriler senet hükmündedir. Bu veriler aksi ispat edilinceye kadar kesin delil sayılırlar.

Dava sırasında bir taraf kendisine karşı ileri sürülen ve güvenli elektronik imzayla oluşturulan veriyi inkâr ederse, bu Kanunun 308 inci maddesi kıyas yoluyla uygulanır.”

şeklinde olup, güvenli elektronik imzayla oluşturulan elektronik verilerin senet hükmünde olduğuna dair hüküm getirilmiş ve güvenli elektronik imza, elle atılan imza ile eşit ispat gücüne sahip olmuştur.

Diğer taraftan, Elektronik İmza Kanununun 5. maddesinin ikinci fıkrasında Avrupa Birliği ülkeleri mevzuatı ve diğer gelişmiş ülke elektronik imza mevzuatı dikkate alınarak; “kanunların resmî şekle veya özel bir merasime tâbi tuttuğu hukukî işlemler ile teminat sözleşmeleri”nin güvenli elektronik imzayla gerçekleştirilemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	22
Eylem Adı	:	Elektronik ortamda fikrî hakların korunması için gerekli yasa çalışmasının yapılması
Sorumlu Kuruluş	:	Adalet Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Başbakanlık
		- Kültür ve Turizm Bakanlığı
		- Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
		- RTÜK
		- TPE
		- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları
		- İlgili Meslek Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Fikri hakların korunması konusunda 12.3.2004 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 5101 sayılı Kanunla yeni düzenlemeler yapılmış olup, bu alanda mevzuatta yer alan eksikler giderilmiştir. Aynı Kanunla yerel yönetimlerin uygulama yetkileri de yeniden düzenlenmiştir.

Bundan başka; mevzuatın uygulanmasında ortaya çıkan sorunların giderilmesi amacıyla hazırlanan ve 26.6.2004 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 5194 sayılı Kanunla; fikri haklar konusunda yargının işleyişine ve bu alanda uygulanacak yaptırımlara ilişkin yeni düzenlemeler getirilmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 23
Eylem Adı	: İnternet servis sağlayıcılarının görev, yetki ve sorumlulukları ile denetimlerine ilişkin gerekli yasal düzenlemenin yapılması
Sorumlu Kuruluş	: Adalet Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	- Başbakanlık
	- Ulaştırma Bakanlığı
	- Kültür ve Turizm Bakanlığı
	- Telekomünikasyon Kurumu
	- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

19 no'lu eylem açıklamasında belirtildiği üzere; İnternet yoluyla işlenen suçların önlenmesi ve cezalandırılması amacıyla hazırlanacak tasarıya ilişkin bilim adamları, uzmanlar ve bürokratlardan oluşan bir Komisyon kurulmuş olup, Komisyonun çalışmalarında konu değerlendirilecektir.

Öte yandan, 23.1.2004 tarihli ve 25355 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ve yayım tarihinden altı ay sonra yürürlüğe giren 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun "Elektronik Sertifika Hizmet Sağlayıcı, Nitelikli Elektronik Sertifika ve Yabancı Elektronik Sertifikalar" başlıklı İkinci Bölümünde ve ceza hükümlerinde elektronik sertifika hizmet sağlayıcılarına ilişkin hükümler getirilmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	24
Eylem Adı	:	e-Ticaret için uygun ortamın oluşturulması
Sorumlu Kuruluş	:	Dış Ticaret Müsteşarlığı
		- Maliye Bakanlığı
		- Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
		- Hazine Müsteşarlığı
		- Gümrük Müsteşarlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- TOBB
		- KOSGEB
		- İGEME
		- TC Merkez Bankası
		- Bankalar Birliği
		- Türk Eximbank

B) Yapılan Çalışmalar

Söz konusu eylem, Acil Eylem Planında yer alan ve Dış Ticaret Müsteşarlığının sorumlu kuruluş olarak belirlendiği İhracat Stratejik Planı kapsamında oluşturulan, “İhracatta e-ticaret yöntemlerinin kullanımında artış sağlanması” isimli 2.2 ve “Başta KOBİ’ler olmak üzere, firmaları ihracata yönlendirecek destek mekanizmalarının geliştirilmesi” isimli 3.1 no’lu alt çalışma gruplarıyla birlikte ele alınmaktadır. Bu çerçevede, eylemin ilk aşaması olan raporun hazırlanma kısmı İhracat Stratejik Planı 2.2 no’lu, mevzuatın hazırlanması aşaması ise 3.1 no’lu çalışma grupları tarafından sürdürülmektedir. Grup 3.1’in çalışmalarında ele alınan ve başta KOBİ’ler olmak üzere firmaları ihracata yönlendirecek destek mekanizmaları çerçevesinde özellikle KOBİ’lere e-ticaret ve internet konusunda eğitim desteği verilmesi ile eğitim konusunda diğer dolaylı desteklerin sağlanması gibi destek mekanizmaları için mevzuat hazırlama çalışmaları devam etmektedir. Grup 3.1 çalışmaları ile birlikte değerlendirilen mevzuat hazırlık çalışmalarında taslak aşamasına gelindiği, ancak mevzuat çalışmalarının sonuçlanmasının 2005 yılına kalabileceği vurgulanmaktadır. 23 Kasım 2004 tarihinde işbirliği yapılan kuruluşların katılımı ile Dış Ticaret Müsteşarlığında gerçekleştirilen toplantıda; “özellikle KOBİ’ler açısından uygun e-Ticaret ortamının oluşturulması için finansal ve idari destek araçları” hakkında kurumların bugüne kadar yaptıkları ve bugünden sonra yapacakları çalışmalar da dahil olmak üzere gelişmeler, sorunlar ve çözüm önerileri üzerinde durulmuştur. Söz konusu toplantı sonucunda varılan “sorunlar ve çözüm önerileri” belirlenmiş olup rapor olarak DPT Müsteşarlığına ve ilgili taraflara sunulacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	25
Eylem Adı	:	Dış ticarete e-belge uygulamalarının yaygınlaştırılması
Sorumlu Kuruluş	:	Gümrük Müsteşarlığı
		- Başbakanlık
		- Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
		- Maliye Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Ulaştırma Bakanlığı
		- DTM
		- DİE
		- İlgili diğer Kamu, Özel Sektör ve Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

72 no'lu eylemin (Dış ticarete kullanılan bilgi ve belgelerin elektronik ortamda paylaşılması) sonuçlarına göre gerekli çalışmalar başlatılacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

- Eylem No : **26**
- Eylem Adı : Yeni Telekomünikasyon Kanunu'nun çıkarılması
- Sorumlu Kuruluş : Ulaştırma Bakanlığı
- Başbakanlık
 - Telekomünikasyon Kurumu
 - DPT
- İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar :
- Hazine Müsteşarlığı
 - Devlet Personel Başkanlığı
 - Özelleştirme İdaresi Başkanlığı
 - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Hazırlanan "Elektronik Haberleşme Kanunu Tasarısı Taslağı" hakkında ilgili kurumlardan gelen görüşler değerlendirilerek taslağa son hali verilmiştir. Taslak kısa bir süre içerisinde Başbakanlığa sunulacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	27
Eylem Adı	:	Telekomünikasyon alanında ikincil düzenlemelerin yapılması
Sorumlu Kuruluş	:	Telekomünikasyon Kurumu
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Başbakanlık
	:	- Ulaştırma Bakanlığı
	:	- DPT
	:	- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

İkincil düzenlemeler kapsamında; yetkilendirme, erişim ve ara bağlantı, numaralandırma, altyapı paylaşımı ve ortak yerleşim, tüketici hakları, amatör telsizcilik, kriptolu telsiz sistemleri, kısa mesafe erişimli telsiz cihazların kurulması ve kullanılması esasları, piyasa gözetimi ve denetimi, onaylanmış kuruluşlar ve telekomünikasyon sektöründe kişisel bilgilerin işlenmesi hakkında yönetmelikler Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Ayrıca internet protokolü üzerinden ses taşınmasına da izin veren Uzak Mesafe Telefon İşletmeciliğine ilişkin yönetmelik değişikliği 13 Nisan 2004 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Aralık ayı itibarı ile bu kapsamda 43 işletmeci yetkilendirilmiştir. Yerel şebekenin erişime açılmasına ilişkin tebliğ 20 Temmuz 2004 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanmış olup 1 Temmuz 2005 tarihinde yürürlüğe girecektir. Altyapı işletmeciliği, geçiş hakkı ve kablo TV şebekesinin erişime açılması konularında düzenleme hazırlanması çalışmalarına devam edilmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Bazı çalışmalarda yararlanılması düşünülen danışman desteğinin alımı konusunda, Kamu İhale Yasasının ilgili yönetmeliklerinden kaynaklanan sıkıntılar yaşanmaktadır. Diğer taraftan, telekomünikasyon alanında ikincil düzenlemeler için 406 sayılı kanun ve bu kanundaki değişiklikleri içeren 4502, 4673 sayılı kanunlar ile 2813 sayılı kanun içerisinde açık bir hüküm bulunmamaktadır. Bu nedenle, hazırlanan ikincil düzenlemelerin hayata geçirilişi esnasında sorunlar yaşanabileceği tahmin edilmektedir.

D) Çözüm Önerileri

Telekomünikasyon Kanununun tüm bu tartışmaları ortadan kaldıracak şekilde bir an önce yenilenmesi büyük önem arz etmektedir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : **28**

Eylem Adı : Evrensel Hizmet Yönetmeliğinin çıkarılması

Sorumlu Kuruluş : Ulaştırma Bakanlığı

İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : - Başbakanlık
- Telekomünikasyon Kurumu

B) Yapılan Çalışmalar

Yönetmeliğin hazırlanması için öncelikle yasal bir dayanağın olması gerekmektedir. Halen yürürlükte olan 406 sayılı Kanunda yer alan asgari hizmetlerle ilgili maddeler yönetmelik için yeterli değildir. Bakanlık koordinatörlüğünde DPT ve Telekomünikasyon Kurumu temsilcilerinin katılımı ile çalışmaları sürdürülen yeni “Elektronik Haberleşme Kanunu” taslağında bu konuya geniş bir şekilde yer verilmiştir. Ancak bu Kanun Taslağının uzun zaman alacağı ve Türk Telekom özelleştirmesi göz önüne alınarak “Evrensel Telekomünikasyon Hizmetleri Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı” hazırlanmış ve ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerine sunulmuştur. Alınan görüşlerin ardından taslağa son şekli verilmiş ve taslak Ulaştırma Bakanlığı tarafından Başbakanlığa sunulmuştur.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

STANDARTLAR

STANDARTLAR GENEL DEĞERLENDİRME

Ortak norm ve standartların belirlenmesi ve kullanılması, e-devlet uygulamalarının dayandığı temel unsurlardan birisidir. Kurumların birlikte çalışabilir, güvenilir, entegre hizmetler sunabilmesinde üzerinde anlaşılmiş esasların oluşturulması çok önemlidir. Bu kapsamda, Kısa Dönem Eylem Planında, birlikte işlerlik esaslarının belirlenmesi, sağlık alanında kullanılacak standartların ortaya konması, teknik altyapıda güvenlik ihtiyaçlarının saptanması gibi eylemler yürütülmektedir. Önümüzdeki dönemde, yürütülmekte olan çalışmaların da yönlendirmesiyle, elektronik kayıt yönetimi, veri paylaşımı, metaveri (metadata) gibi alanlarda çalışmalar sürdürülecektir.

Bu bölümde yer alan eylemle, diğer çalışma gruplarından gelen veya gelecek standart önerileri doğrultusunda çalışmalar devam edecek olup, ihtiyaç duyulan konularda standartların belirlenmesini ve eğer dünyada benzer uygulamalar var ise bu standartların Türk Standardı haline getirilmesi için iş programına alınıp standartların uygulanabilmesi hedeflenmektedir.

Eyleme ilişkin çalışmaların statik bir çalışma takvimi kapsamında yürütülmesi mümkün olmadığından ve ihtiyaçlar ortaya çıktıkça, halihazırda sürdürülen çalışmalar içerisinde bunlara yer verileceğinden bu eyleme ilişkin ayrı bir çalışma programına gerek olmadığı düşünülmektedir. TSE bünyesindeki çalışmalar, Kurumun mevcut çalışma süreçleri çerçevesinde yürütülmektedir. 2004-2005 dönemine ait hazırlanacak standartlar eylem planındaki ihtiyaçlar dikkate alınarak belirlenmiştir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	29
Eylem Adı	:	Uluslar arası ve AB standart kuruluşları tarafından yayınlanan standartların Türk Standardı olarak hazırlanması
Sorumlu Kuruluş	:	Türk Standardları Enstitüsü
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	<ul style="list-style-type: none">- Kamu Kurum ve Kuruluşları- Üniversiteler- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları- Özel Sektör Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Standart hazırlama çalışmalarında geniş katılım sağlamak amacıyla yeni komiteler oluşturularak kamu, özel sektör ve üniversitelerden uzmanların katılımını sağlayacak bir yapı kurulmuştur. Eylem planı çerçevesinde ihtiyaç duyulacak standartların seçilmesine özen gösterilerek bilgi teknolojilerine ilişkin yeni iş programı hazırlanmış olup, bu çerçevede standart hazırlama çalışmaları yürütülmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

e-DEVLET

e-DEVLET GENEL DEĞERLENDİRME

Kısa Dönem Eylem Planında e-devlet bölümünde 23 eylem yer almaktadır. Bunlardan 10'u, doğrudan doğruya herhangi bir kamu kuruluşunun faaliyet alanına ait olmayıp, yatay düzenleme gerektirmektedir. Dolayısıyla, söz konusu eylemlerin uygulanması, aynı zamanda KDEP'in genel koordinatörü olan Devlet Planlama Teşkilatının sorumluluğuna verilmiştir.

KDEP hazırlık sürecinde, e-devlete ilişkin eylemler belirlenirken, aşağıdaki ihtiyaçlardan hareket edilmiştir:

- 1) Kamu kurumlarının veri paylaşarak, birlikte çalışabilmelerini sağlayacak altyapı oluşturulmalıdır,
- 2) Hizmetlerin çevrimiçi sunumunda ortak standart ve normlar oluşturulmalıdır,
- 3) Gerçekleşmeler doğru ölçümlenmelidir,
- 4) Hizmetlere erişim yaygınlaştırılmalıdır,
- 5) Sonuç olarak; tüm çevrimiçi hizmetlerin ortak bir platformda (e-devlet portalında) sunumu sağlanmalıdır.

Dolayısıyla, e-devlete ilişkin olarak belirlenen her bir eylemde, yukarıda sayılan ihtiyaçların birine ya da birkaçına cevap bulmak mümkündür. Bundan başka, eylemlerin kamu yönetim reformu hazırlıkları açısından da uyumlu olmasına özen gösterilmiştir. Bu çerçevede; açık ve şeffaf, katılımcı, kullanıcının ihtiyaçlarını gözeten ve etkin kamu yönetimi anlayışı eylemlere yansıtılmaya çalışılmıştır.

Eylemlerin gerçekleşme durumlarına ilişkin olarak genel bir değerlendirme yapmak gerekirse, büyük bir kısmında sonuç aşamasında gelindiğini ifade etmek mümkündür. Bazı eylemlerin gerçekleşme durumları, diğer bazı eylemlerdeki ilerlemelere bağlı olmaktadır. Örneğin; oluşturulacak bir e-devlet portalına temel oluşturulması açısından, öncelikle kamu kurumlarının bilgi paylaşımını mümkün kılacak düzenlemenin yapılması gerekmektedir. Bu itibarla, MERNİS kimlik paylaşım sistemi, e-imza gibi uygulamaların hayata geçmesi ve yaygınlaşmasıyla birlikte gerçekleşme oranlarının hızla artması beklenmektedir.

Öncelikler çerçevesinde, bir çok temel faaliyete ilişkin çalışmalar aralıksız sürdürülmektedir. Birlikte çalışabilirlik kılavuzu ve kamuda elektronik kayıt yönetimi gibi, kamu kurumlarınca yapılacak çalışmalara temel teşkil edecek olan esas ve usullere ilişkin belgeler ve kılavuzlarla ilgili çalışmalar ise devam etmektedir. Bunlardan, kamu kurum ve kuruluşlarına bilgi ve iletişim teknolojisi yatırım tekliflerinin hazırlanması safhasında yol göstermek üzere geliştirilen, Bilgi ve İletişim Teknolojisi Projeleri Hazırlama Kılavuzu yayımlanmıştır.

5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun ve buna bağlı olarak hazırlanan yönetmeliğin 6 Ocak 2005 tarihinde yürürlüğe girmesiyle birlikte, kamu kurum ve kuruluşlarının kendi aralarında ve kamu dışı unsurlarla (vatandaşlar ve şirketler) iletişimlerinde yeni bir dönem başlamıştır. Bu kapsamda, kamuda elektronik imza kullanımının gerçekleşmesine yönelik olarak, kamu çalışanlarına elektronik sertifika hizmeti sağlamak üzere merkezi bir birim oluşturulması çalışmaları sürdürölmektedir. Merkezi kamu sertifikasyon düzenlemesi ile bazı kamu kurum ve kuruluşlarının birbirinden bağımsız e-imza altyapısı oluşturma girişimlerinin önüne geçilerek kaynak israfı önlenmiştir.

e-Devletle ilgili çalışmaların bir kısmı, oluşturulan alt çalışma grupları tarafından yürütölmektedir. e-Devlet portalı, dış ticarete kullanılan belgelerin elektronik ortama taşınması, kamuda elektronik kayıt yönetimi gibi hususlardaki çalışmalar ise e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulunca görevlendirilmiş kuruluşlar tarafından sürdürölmektedir.

Üzerinde çalışılan konular ve alanlar, ölkemizde kamu kurumları düzeyinde daha önce ele alınmamış olduğundan, belirli bir uyum sürecinin yaşanması kaçınılmaz olmaktadır. Diğer taraftan, daha önce denenmiş ve kabul görmüş olan diğer ölkelerdeki örnekleri ve özellikle Avrupa Birlięinin yayımlanmış çalışmaları ile norm ve standartlarının yol gösterici olması beklenmektedir. Ayrıca, bazı kurumlarda günümüze kadar oluşan elektronik ortamda hizmet sunumu deneyimi ve kültürünün de çalışmalarda fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

Diğer taraftan, bazı alanlarda kurumlar arasında görev ve yetki çatışmaları yaşanabilmektedir. Bu tür sorunlar, Devlet Planlama Teşkilatı ve ilgili kurum yetkililerinin çözüme yönelik işbirliği ile aşılmaya çalışılmaktadır.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	30
Eylem Adı	:	Kamu kurum ve kuruluşlarında e-devlete geçiş çalışmalarından sorumlu ekiplerin oluşturulması
Sorumlu Kuruluş	:	Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Başbakanlık - Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Eyleme ilişkin bir düzenleme yapılmamıştır. Bununla birlikte, kamu kurum ve kuruluşlarında e-devlet hizmetlerine ilişkin bilgi birikiminin oluşmaya başladığı, konuyla ilgili elemanların zaman içinde yetişmekte olduğu ve bu tür hizmetlerin belirli birimlerde toplandığı gözlenmektedir.

Ayrıca, KDEP'in uygulamaya geçmesiyle birlikte, e-devletten sorumlu kişilerle ilgili bir veri tabanı da oluşmaya başlamıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	31
Eylem Adı	:	Kamu kurumlarının web sayfalarında asgari ölçüde sunulması gereken bilginin ve sunum esaslarının tespit edilmesi, uygulamanın sağlanması
Sorumlu Kuruluş	:	Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Başbakanlık
	:	- Kamu Kurum ve Kuruluşları
	:	- Özürlüler İdaresi Başkanlığı
	:	- e-Devlet Çalışma Grubu
	:	- Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Eylem kapsamında hazırlanması gereken kılavuzun teknik mahiyette olması nedeniyle ve güncelliği ile sürekliliğinin sağlanması amacıyla ilgili eylem gözden geçirilerek 2005 Eylem Planı Taslağı kapsamına alınmış, sorumlu kuruluş TÜBİTAK olarak belirlenmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	32
Eylem Adı	:	e-Devlet uygulamaları ve BİT envanterinin belirlenmesi
Sorumlu Kuruluş	:	Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- DİE - İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Envanter bileşenleri belirlenmiş olup, görüş alınma süreci devam etmektedir. 2005 Şubat ayı itibarıyla kuruluşların İLEMOD sistemine bilgi girişlerine başlaması planlanmaktadır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : **33**
Eylem Adı : e-Devlet uygulamaları için finansman modelinin belirlenmesi
Sorumlu Kuruluş : Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : - Maliye Bakanlığı
- Hazine Müsteşarlığı

B) Yapılan Çalışmalar

İlgili kuruluşların katılımı ile taslak rapor çalışmalarına devam edilmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	34
Eylem Adı	:	Birlikte çalışabilirlik esaslarının belirlenmesi ve rehber yayımlanması
Sorumlu Kuruluş	:	Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Başbakanlık - İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Oluşturulan alt çalışma gruplarından gelen dokümanlar birleştirilmiş ve rehber taslağı oluşturulmuştur. Taslak, veri entegrasyonu, güvenlik, vb. konularda çalışan uzmanların değerlendirmesine sunulmuştur. Rehber taslağı, uzmanlardan gelen görüşler çerçevesinde düzenlenmiş olup, çalışma grubunca tekrar ele alınacak ve Ocak 2005 sonunda görüş almak üzere kamuoyu ile paylaşılacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Hazırlanması öngörülen rehberin kapsamı son derece geniş olup bir çok farklı konuda uzman desteğine ihtiyaç duyulmaktadır. Söz konusu uzmanların kamu kurumlarından temin edilmesi ve çalışmalara etkin katılımının sağlanmasında yaşanan güçlükler nedeniyle rehberin hazırlanması tahmin edilenden daha uzun sürmüştür.

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	35
Eylem Adı	:	Kamu bilgi ve iletişim teknolojileri yatırım projeleri hazırlama ve değerlendirme kılavuzlarının hazırlanması ve bu projelerin izlenmesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi
Sorumlu Kuruluş	:	DPT
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Başbakanlık - İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Bilgi ve İletişim Teknolojisi Projeleri Hazırlama Kılavuzu, DPT bünyesindeki Proje, Yatırımları Değerlendirme ve Analiz Dairesi koordinasyonunda hazırlanmıştır. Kılavuza, www.bilgitoplumu.gov.tr internet sitesinden erişim mümkündür.

27 Temmuz 2004 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan “2005 Yılı Yatırım Programı Hazırlama Esasları” başlıklı 2004/1 sayılı Genelge’nin 64 üncü maddesinde, kamu kurum ve kuruluşlarının, bilgi ve iletişim teknolojisi yatırım tekliflerini, Bilgi ve İletişim Teknolojisi Projeleri Hazırlama Kılavuzu’na uygun şekilde hazırlayacakları belirtilmiştir.

Kılavuzun önümüzdeki dönemde yeniden değerlendirilerek geliştirilmesi öngörülmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	36
Eylem Adı	:	Kamu bilgi ve iletişim teknolojileri projelerinin ihale şartnameleri ve sözleşmelerine ilişkin ilke ve esasların belirlenmesi
Sorumlu Kuruluş	:	Kamu İhale Kurumu
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Başbakanlık - DPT - İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Kamu İhale Kurumu, mevcut düzenlemelerin bilgi ve iletişim teknolojileri projelerinin ihale şartname ve sözleşmelerine ilişkin hususları da kapsadığını belirtmektedir. Eylem kapsamında bir çalışma başlatılmamıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	37
Eylem Adı	:	Bilgi toplumu ölçütlerinin belirlenmesi ve ilgili istatistiklerin üretilmesi
Sorumlu Kuruluş	:	Devlet İstatistik Enstitüsü
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- DPT - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

14.06.2004 tarihinde tüm Türkiye’de iki hafta süren alan çalışması başlatılmış ve 12.307 hanehalkı ve yaklaşık 36.000 (16-74 yaş) birey için anket çalışması yapılmıştır.

Çalışma sonrasında, 9.620 hane ve 24.675 bireye ulaşılmıştır. 2004 yılı Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanımı Anketi bilgilerinin kaydı (veri giriş) ve elde edilen ham verinin analiz çalışmalarının tamamlanmasından sonra, çalışmanın sonuçları AB üye ülkeleri ile eş zamanlı olarak 15.10.2004 tarihinde Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından Haber Bülteni şeklinde yayımlanmış ve karar alıcı/kullanıcılara sunulmuştur.

Söz konusu haber bültenine aşağıdaki adreslerden erişilebilmektedir:

- <http://www.die.gov.tr/TURKISH/SONIST/HHBilisim/hhbilisim.html>
- <http://www.die.gov.tr/ENGLISH/SONIST/HHBilisim/HHBilisim.html>

Diğer taraftan Avrupa İstatistik Enstitüsünün Ücretsiz Yayın Sitesi yardımı ile diğer AB üye ve aday ülkeler ile kıyas yapılabilmesi için aşağıda yer alan adresten bilgi alınabilmektedir:

- http://europa.eu.int/comm/eurostat/newcronos/reference/display.do?screen=welcomeref&open=/&product=EU_MAIN_TREE&depth=1&language=en

C) Uygulamada karşılaşılan sorunlar

D) Çözüm önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : **38**
Eylem Adı : Kamu İnternet erişim noktaları pilot uygulamalarının gerçekleştirilmesi
Sorumlu Kuruluş : İçişleri Bakanlığı (Valilikler ve Yerel Yönetimler)
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : DPT

B) Yapılan Çalışmalar

Eyleme ilişkin proje hazırlanarak, ADSL bağlantı yapılacak yerlerin listesi temin edilmiştir. Diğer taraftan İl ve belediyelerle yazışma yapılarak, kiosk ve Bilişim Merkezi kurulmasını talep eden yerler tespit edilmiş ve kiosk ve Bilişim Merkezleri için standartlar tespit edilmiştir. Söz konusu yazışmalar neticesinde toplam 24 il kiosk ve Bilişim Merkezi kurulması talebinde bulunmuştur. Halen toplam 6 ilde 11 kiosk ve 5 ilde bilişim merkezleri açılmıştır. 8 ilde ise çalışmalar neticelenmek üzeredir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : **39**

Eylem Adı : e-Devlet en iyi hizmet sunum örneklerinin yaygınlaştırılması

Sorumlu Kuruluş : Devlet Planlama Teşkilatı

İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : - Kamu Kurum ve Kuruluşları
- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Eylemin öncül eylemi durumundaki 31 numaralı “Kamu kurumlarının web sayfalarında asgari ölçüde sunulması gereken bilginin ve sunum esaslarının tespit edilmesi, uygulamanın sağlanması” eyleminin tamamlanamayarak 2005 yılı Eylem Planına alınması nedeniyle bu eyleme ilişkin çalışma tamamlanamamıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	40
Eylem Adı	:	Kamu hizmetlerinin ortak platformda – tek kapıdan (portal) sunumu ve sunulacak hizmetlerin geliştirilmesine yönelik stratejinin belirlenmesi
Sorumlu Kuruluş	:	Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Kamu Kurum ve Kuruluşları - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulunun 9 Eylül 2004 tarihli sekizinci toplantısında e-devlet ana kapısına ilişkin eylemin, Türk Telekomünikasyon A.Ş. tarafından yürütülmesi ve çalışmaların Devlet Planlama Teşkilatı ile işbirliği halinde başlatılması yönünde prensip kararı alınmıştır.

Portalın hayata geçirilmesinden önce tek kapıdan hizmet sunumuna ilişkin stratejinin belirlenmesi gerekmektedir. Bu strateji ile temel bileşenlerin (ödeme platformu, ortak hizmet portalı, kimlik denetimi, vb.) gerçekleştirilmesi, merkezi ve yerel kurumlar arası ağ mimarisi ile öncelikli hizmetlerin belirlenmesi, vatandaş odaklı hizmet yaklaşımının benimsenmesi, ilişkili iş süreçlerinin yeniden mühendisliği, bu hizmetlerin sunumu kapsamında gerekli kurumlar arası veri paylaşımı esaslarının belirlenmesine yönelik çalışma yapılması gerekliliği devam etmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : 41
Eylem Adı : Kamu hizmetlerinin geliştirilmesi ve ortak platformda sunumu için proje oluşturulması
Sorumlu Kuruluş : Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

9 Eylül 2004 tarihinde gerçekleşen İcra Kurulu toplantısında alınan 8 nolu Karar ile e-devlet ana kapısının hayata geçirilmesi konusunda Türk Telekomünikasyon A.Ş. görevlendirilmiştir. Bu kapsamda çalışmalar devam etmekte olup, 2005 yılı Şubat ayı içerisinde Türk Telekomun ihaleye çıkması beklenmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	42
Eylem Adı	:	Vergi, vatandaşlık ve sosyal güvenlik vb. numaralarının birleştirilmesi
Sorumlu Kuruluş	:	İçişleri Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Maliye Bakanlığı
	:	- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
	:	- DPT
	:	- İlgili Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Eylem Planı çerçevesinde yer alan çalışmaları yürütmek amacıyla ilgili kurum yetkilileri ile çalışma toplantıları yapılmıştır. Bu çalışmaların yürütülmesi amacıyla gerekli altyapı çalışmaları tamamlanmış, bu iş için özel olarak kullanılacak veri tabanı ve gerekli arayüz yazılımları hazırlanmıştır.

Bu kapsamda ilgili kuruluşlarda tutulan kişi kimlik bilgilerinin eşleştirilmesinde esas alınacak kriterler tespit edilmiş, bilgilerin hangi ortamlarda İçişleri Bakanlığına gönderileceği bildirilmiş ve bu doğrultuda ilgili kuruluşlarla müşterek çalışmalara başlanmıştır. Bugüne kadar yapılan çalışmalarda 630 kamu kurum ve kuruluşu ile elektronik ortamda Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarası eşleştirme çalışması yapılmış olup, çalışmalar büyük ölçüde tamamlanmıştır.

Sorunlu kayıtlarla ilgili olarak kuruluşlarla yapılan görüşmeler ve çalışmalar sonucunda sorunlar büyük ölçüde giderilmiş olup ilgili kuruluşlar Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarasını kullanmaya başlamışlardır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Kamu kuruluşlarında yer alan bazı kayıtlarda başkalarına ait kimlik numaralarının kullanıldığı tespit edilmektedir.

D) Çözüm Önerileri

Tüm kamu kurum ve kuruluşlarının vatandaşlardan isteyecekleri Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numaralarını nüfus cüzdanı veya nüfus kayıt örneği ile temin etmeleri gerekmektedir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	43
Eylem Adı	:	Türkiye de yerleşik yabancılara tek kimlik numarası verilmesi
Sorumlu Kuruluş	:	İçişleri Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Başbakanlık
		- Maliye Bakanlığı
		- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
		- DPT
		- İlgili Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Yabancılara tek kimlik numarası verme işleminin MERNİS kapsamında değerlendirilmesinin uygun olacağına karar verilmiştir. Bu görüş doğrultusunda bilgilerin derlenmesi için Emniyet Genel Müdürlüğü ile temasa geçilmiş bulunmaktadır. Ayrıca Nüfus ve Vatandaşlık Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan ve Başbakanlığa sunulan Nüfus Hizmetleri Kanunu Tasarısı Taslağında konu ile ilgili olarak 60 ıncı maddede *“Türkiye Cumhuriyeti Kimlik numarası, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının ve Türkiye’de kaydı tutulan yabancılardan nüfus kayıtlarındaki mevcut bilgiler arasında bağ kurmak, kişi kaydına ulaşmak ve kamu kuruluşlarında tutulan kayıtlar arasında ilişki sağlamak amacıyla taşıyan bir numara sistemidir.”* hükmüne yer verilmiştir.

Yabancılara ait kimlik bilgilerinin MERNİS ve Kimlik Paylaşımı Sistemi kapsamında değerlendirilmesi hususunda sistem analizi çalışmaları tamamlanmış olup Nüfus Hizmetleri Kanunu Tasarısına Yabancılar Kütüğüne ilişkin bir madde eklenmiştir. Tasarının yasalaşmasını müteakip MERNİS kapsamında teknik çalışmalara başlanacak ve sonrasında yerleşik yabancılara tek kimlik numarası verilecektir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	44
Eylem Adı	:	Tüzel kişilerin tek numara sisteminde birleştirilmesi
Sorumlu Kuruluş	:	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı <ul style="list-style-type: none">- Başbakanlık- İçişleri Bakanlığı- Maliye Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	<ul style="list-style-type: none">- DPT- DİE- Vakıflar Genel Müdürlüğü- TOBB- İlgili Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

68 no'lu (Şirket Sicil Kayıt Sisteminin oluşturulması) eylemdeki proje ile bu eylemin gereği olan tüzel kişilerin tek numara sisteminde birleştirilmesi de planlanmıştır. Bu projenin tamamlanması ile birlikte Sanayi ve Ticaret Bakanlığının sorumlu bulunduğu her iki eylem de gerçekleşmiş olacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	45
Eylem Adı	:	MERNİS Kimlik Paylaşım Sistemi (KPS) ile vatandaş bilgilerinin paylaşılması
Sorumlu Kuruluş	:	İçişleri Bakanlığı (Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Gn.Md.)
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

MERNİS Projesinde oluşturulan merkezi veri tabanının kamu kurum ve kuruluşlarının paylaşımına açılması amacıyla gerekli çalışmalara başlanmıştır. İlk aşamada kamu kurum ve kuruluşlarının bu sistemle ilgili görüş ve talepleri alınmış gerekli değerlendirme çalışmaları yapılmıştır. Kurumca, alınan görüşler doğrultusunda ihale çalışmalarına başlanmış ve 09.06.2004 tarihinde ihalesi yapılmıştır. 27 Aralık 2004 tarihinde sistem çalışır durumda teslim alınmıştır.

2 Aralık 2004 tarihinde kamu kurum ve kuruluşları ile yapılan toplantıda KPS tanıtımı yapılmıştır. Ayrıca bu toplantıyı takiben 9-14 Aralık 2004 tarihleri arasında ilgili kuruluşlarla bire-bir özel toplantılar yapılmıştır. Kurumların talepleri doğrultusunda sisteme entegrasyon süreci başlatılmıştır. Kamu kurum ve kuruluşlarının sisteme uyum için teknik çalışmalarını bitirmeleri beklenmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	46
Eylem Adı	:	Adres Kayıt Sisteminin Entegrasyonunun Sağlanması
Sorumlu Kuruluş	:	İçişleri Bakanlığı (Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Gn. Md.)
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- DİE
	:	- Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü
	:	- Yerel Yönetimler
	:	- TODAİE
	:	- İlgili Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulunun V. Toplantısında alınan 3 no'lu kararıyla "Adres Kayıt Sisteminin Entegrasyonunun Sağlanması" eyleminin sorumlu kuruluşu İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü yerine, aynı Bakanlığın Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü olarak belirlenmiştir.

Nüfus Hizmetleri Kanunu Tasarısı Taslağında adres kayıtlarının tutulmasına ilişkin şekil ve şartlar belirlenmiş, Tasarı Bakanlıkların görüşüne sunulmuştur. Kanun Tasarısı Taslağının kanunlaşma süreci devam etmektedir.

Kanun tasarısının yasalaşmasıyla vatandaşa ait adres kayıtları MERNİS sistemi çerçevesinde değerlendirilecek ve Kimlik Paylaşımı Sistemi ile diğer kurumlarla paylaşılacaktır.

Eylem, gözden geçirilerek 2005 yılı Eylem Planı kapsamında değerlendirilmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	47
Eylem Adı	:	Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sisteminin oluşturulabilmesi için bir ön çalışma yapılması
Sorumlu Kuruluş	:	Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü
		- DPT
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- TSE
		- Harita Genel Komutanlığı
		- İlgili Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sisteminin (TUCBS) oluşturulabilmesi için, hangi bilgilerin hangi kurumlar tarafından tutulacağı ve paylaşılacağı ile, bilgi ve bilgi değişim standartlarının belirlenmesi ve mevcut durumun ortaya konması amacıyla yürütülen anket çalışması tamamlanmıştır. Anket sonuçlarının tartışılacağı ve tüm kamu kurum ve kuruluşlarından üyelerin temsil edileceği bir çalışma grubu kurulmuştur. Çalışma grubu Eylül ve Ekim aylarında toplantılar düzenlemiştir. Yürütülen çalışmalar sonucunda Aralık ayı itibarıyla Rapor Taslağı hazırlanmıştır. Görüş alınması süreci 2005 Ocak ayının ortasına kadar tamamlanarak nihai rapor DPT'ye iletilecektir.

Eylemin devamı niteliğinde yeni bir eylem 2005 yılı Eylem Planı Taslağında yer verilmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	48
Eylem Adı	:	Kamu Personeli Kayıt Sisteminin ilgili kuruluşlara açılması
Sorumlu Kuruluş	:	Devlet Personel Başkanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- İçişleri Bakanlığı (Mahalli İdareler Gn. Md., Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Gn. Md.) - Maliye Bakanlığı (Bütçe ve Mali Kontrol Gn. Md., Muhasebat Gn. Md.)

B) Yapılan Çalışmalar

Kamu Personeli Kayıt Sistemi Projesinin, DPB 2004 Yılı bütçe imkanlarının sınırlı olması sebebiyle yıllara sari bir şekilde yapılmasının daha uygun olacağı düşünülmektedir. Bu sebeple Projenin ilk aşamasında, tüm kurumlara, acil olarak kurumlardan toplanılması düşünülen ön bilgilere ait açıklamaları ve talepleri içeren bir yazı gönderilmiş, akabinde ilgili kurumlar talep edilen verileri DPB'ye göndermeye başlamışlardır. Ayrıca, kurumlarca doldurularak DPB'ye elektronik ortamda gönderilmesi istenilen bilgiler ve bu bilgilere ait açıklamalar (ad, soyad, çalışılan kurum, unvan, cinsiyet, öğrenim durumu, T.C. Kimlik Numarası vb.) Başkanlık internet sayfasındaki "Kamu Personeli Bilgi Sistemi (PER-NET) " adlı seçeneğin altına konularak, kurumların ihtiyaç duyulabileceği her türlü kodlama sistemi ve form hizmete sunulmuştur. Projenin ilk aşaması olan kamu personel envanterinin tutulmasına yönelik çalışmalar tamamlanmıştır.

Tüm kamu kurum ve kuruluşları, büyük şehir, ilçe, alt kademe ve belde belediyeleri ile il özel idareleri ve bunların kurdukları birlik, müessese ve işletmeler gibi birimlerde çalışan memur, sözleşmeli personel ve sürekli işçi kadro ve pozisyonlarına ait bilgiler en kısa süre zarfında toplanarak Projenin 2. aşamasına geçilmesi hedeflenmektedir. Bu çerçevede, kurumlardan toplanılması gereken bilgi alanları sayısının çok fazla ve geniş kapsamlı olması ve DPB'de mevcut bilgi işlem altyapısının yetersiz olması sebebiyle, ilgili kurumların kendi personeline ait detay bilgileri çevrimiçi güncellemeleri işlemi, Projenin 2. aşaması olarak değerlendirilmiştir. Projenin 2. aşamasının yapılabilirliği DPB'nin 2005 yılı bütçe ödeneğinin miktarına bağlı olduğundan, Projeye ait 2005 yılı bütçe teklifi Maliye Bakanlığına, fizibilite çalışması ve bu çalışmaya ait tahmini ödenek miktarı da DPT Müsteşarlığına iletilmiştir. "Kamu Personeli Bilgi Sistemi-PERNET" proje önerisi DPT tarafından uygun bulunarak, 2005 Yılı Yatırım Programına dahil edilmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : **49**
Eylem Adı : Tarım Bilgi Sisteminin oluşturulması
Sorumlu Kuruluş : Tarım ve Köyişleri Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : - DPT
- DİE
- İlgili Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Çiftçi Kayıt Sistemi için hazırlanan Bilgisayar Altyapısına ilişkin İhale Şartnamesi Dünya Bankasınca kabul edilmiş olup ihale aşamasına gelinmiştir. Söz konusu ihale, Tarım Bilgi Sisteminin (TARBİS) analizini ve seçilecek bir alanda pilot bir uygulamayı içermektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Tarım Bilgi sisteminin en önemli bileşenlerinden birisi Çiftçi Kayıt Sistemidir. Her yıl yaklaşık üç milyon çiftçiye önemli ölçüde destek sağlanmaktadır. Tarım kesiminde yüzde 65 oranlarına varan kadastrozuluktan ve kadastro su olan yerlerde de kadastral paftaların sayısal ortamda olmamasından dolayı Çiftçi Kayıt Sistemindeki büyük istismların kontrol edilmesi mümkün olamamaktadır. Yirmi ilde kadastro yapımı konusunda Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüne ARIP Projesinden 50 Milyon USD kaynak aktarılmaktadır. Bu konuda Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü ile Tarım Bakanlığı arasında protokol görüşmeleri devam etmektedir.

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 50
Eylem Adı	: e-Dönüşüm Türkiye Projesi bilgilendirme-bilinçlendirme çalışmalarının yürütülmesi
Sorumlu Kuruluş	: Devlet Planlama Teşkilatı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

e-Dönüşüm Türkiye Projesi ile ilgili tüm gelişmeler, İcra Kurulu kararları, ilgili mevzuat ile yurt içi ve yurt dışı kaynaklı belge ve raporlar Devlet Planlama Teşkilatı Bilgi Toplumu Dairesi tarafından hazırlanan ve güncellenen "www.bilgitoplumu.gov.tr" web adresinde yayımlanmaktadır.

Sivil toplum kuruluşları tarafından e-devlet ve bilgi toplumuna ilişkin olarak düzenlenen her türlü etkinliğe aktif katılım sağlanmaktadır. Bu kapsamda, CeBIT 2004 fuarı, Bilişim Zirvesi 04 ve Türkiye Bilişim Kurultayına katılım sağlanmış, Türkiye İktisat Kongresi çerçevesinde 5-9 Mayıs 2004 tarihlerinde, bilgi toplumu ve bilgi ekonomisi konulu etkinlikler ve e-devlet konulu bir sergi düzenlenmiştir. Ayrıca, çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarında e-Dönüşüm Türkiye Projesi ve e-devlet yaklaşımına ilişkin brifing ve benzeri etkinlikler düzenlenmekte ve düzenlenen etkinliklere katılım sağlanmaktadır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	51
Eylem Adı	:	Vergi beyanı, tahakkuku ve ödemelerinin elektronik ortamda yapılmasının sağlanması
Sorumlu Kuruluş	:	Maliye Bakanlığı (Gelirler Gn. Md.)
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Başbakanlık - DPT

B) Yapılan Çalışmalar

Vergi beyanı, tahakkuku ve ödemelerinin elektronik ortamda yapılmasının sağlanmasına yönelik yasal düzenlemeler 4731, 4962, 5035 ve 5228 sayılı Kanunlarla gerçekleştirilmiş durumdadır.

31.07.2004 tarih ve 25539 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 5228 sayılı “Bazı Kanunlarda ve 178 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun”da konu ile ilgili düzenlemelere gidilmiştir.

Bu Kanun ile 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 257 nci maddesinde değişiklik yapılarak Maliye Bakanlığına, vergi beyannameleri ve bildirimlerin, şifre, elektronik imza veya diğer güvenlik araçları konulmak suretiyle İnternet de dahil olmak üzere her türlü elektronik bilgi iletişim araç ve ortamında verilmesi, beyanname ve bildirimlerin yetki verilmiş gerçek veya tüzel kişiler aracılı olarak gönderilmesine izin verme veya zorunluluk getirme hususlarında yetki verilmektedir.

Ayrıca, söz konusu izin veya zorunluluk çerçevesinde gönderilen beyanname ve bildirimlerin, bu konuda mükellef veya vergi sorumlusu ile gönderme işini yapacak kişiler arasında özel sözleşme düzenlenmesi şartıyla mükellef veya vergi sorumlusu tarafından verilmiş sayılacağı hüküm altına alınmaktadır.

Bu yetkiye istinaden 30.09.2004 tarih ve 25599 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 340 Sıra No’lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile, mükelleflerin vergilendirmeye ilişkin ödevlerini yerine getirmede, gelişen bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanmak, vergi beyannameleri ile bildirim ve eklerinin kolay, hızlı, ekonomik ve güvenilir bir şekilde idareye intikalini sağlamak, vergi beyannamelerinin doldurulmasındaki hataları en aza indirerek mükelleflerin mağduriyetini önlemek, vergi dairesinin beyanname kabul, tarh, tahakkuk ve tahsilat işlemlerini azaltarak iş ve işlemlerini kolaylaştırmak ve diğer alanlarda mükellefe daha iyi hizmet vermesini sağlamak amacıyla isteyen mükelleflerin beyannamelerini elektronik ortamda tam otomasyona geçmiş vergi dairelerine vermeleri hususunda gerekli açıklamalar yapılmıştır.

Söz konusu açıklamalara ilave olarak bu uygulamadan kimlerin faydalanacağı, başvuruların nereye ve nasıl yapılacağı, bu uygulamanın

yapılabilmesi için gerek duyulan altyapıya ilişkin açıklamaların yer aldığı “e-Beyanname Tanıtım Broşürü” Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğünün “www.gelirler.gov.tr” adresindeki internet sitesinde yayımlanmış bulunmaktadır.

Bu kapsamda, beyannamelerin elektronik ortamda gönderilmesi uygulaması tam otomasyona geçmiş vergi dairelerine verilecek beyannameleri kapsamaktadır. Tam otomasyona geçmiş bulunan vergi dairelerinin hangileri olduğu, Gelirler Genel Müdürlüğünün internet sitesinden güncel olarak izlenebilmektedir. Tam otomasyona geçmiş vergi dairelerine elektronik ortamda beyanname, bildirim ve eklerinin gönderilmesine ilişkin uygulama 1 Ekim 2004 tarihinde başlamış bulunmaktadır.

e-Beyanname uygulamasına; Katma Değer Vergisi Beyannameleri (1 ve 2 no.lu), Özel Tüketim Vergisi Beyannamesi (2a beyannamesi hariç), Muhtasar Beyanname, Damga Vergisi Beyannamesi, Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi Beyannamesi, Özel İletişim Vergisi Beyannamesi ve Şans Oyunları Vergisi Beyannamesi dahildir. Uygulamanın başladığı Ekim ayından itibaren, 2004 yılı sonuna kadar Maliye Bakanlığına ulaşan e-beyanname sayısı 300 binin üzerindedir.

Diğer Taraftan, 2005 yılı Ocak ayından itibaren yıllık gelir ve kurumlar vergisi beyannamelerinin de elektronik ortamda gönderilmesi uygulamasının başlatılması hedeflenmektedir.

Ayrıca, 2005 yılı Mart ayından itibaren tahakkuk kayıtlarının bankalara açılması planlanmaktadır. Bu uygulama gerçekleştiğinde, mükellefler hesaplarına otomatik ödeme talimatı vererek, vergi borçlarını ödeyebileceklerdir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	52
Eylem Adı	:	Tarihi arşivlerdeki tasnifi tamamlanan belgelere ait katalog bilgileri ile görüntülerinin elektronik ortamda hizmete sunulması
Sorumlu Kuruluş	:	Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	Başbakanlık Bilgi İşlem Başkanlığı

B) Yapılan Çalışmalar

1. Arşiv kataloglarının elektronik ortamda hizmete sunulması: Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğünde Osmanlı ve Cumhuriyet dönemine ait arşiv malzemesinin bilgisayar ortamında tasnifi, katalogların hazırlanması ve hizmete sunulması çalışmalarına 1991 yılı başında başlanmış; 18 Nisan 2002 tarihinden itibaren Osmanlı Arşivi Katalogları ile Cumhuriyet Arşivi Katalogları İnternet ortamında araştırmacıların hizmetine sunulmuştur. Elektronik ortamda arşiv kataloglarından istifade eden kayıtlı araştırmacı sayısı: 45.370 yerli, 2.425 yabancı olmak üzere toplam 47.795'e ulaşmıştır. Katalog çalışmaları her gün yapılan yeni veri girişleri ile devam etmektedir.

İnternet ortamında hizmete sunulan kataloglarda kayıtlı bilgi sayısı; Osmanlı Arşivi Katalogları için 1.058.631, Cumhuriyet Arşivi Katalogları için ise 177.885'tir.

2. Belge görüntülerinin elektronik ortama aktarılması: Tek nüsha olan arşiv belgelerinin kaybını önlemek ve belgeyi her türlü zararlı tesirlerden korumak, araştırma hizmetlerinde yıpranmasını önlemek ve uygun görülenlerin elektronik ortamda hizmete sunulması amacıyla elektronik ortama aktarılması hedeflenmiştir. Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığına temin edilen 3 adet mikrofilm, 1 adet hibrit kamera ve 4 adet sayısal kamera ile Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığına temin edilen 2 adet sayısal kamera ve 1 adet hızlı tarayıcı ile belge görüntülerinin elektronik ortama aktarılması çalışmalarına devam edilmektedir.

Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığında elektronik ortama aktarılan sayfa sayısı 1.539.794'e, Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığında elektronik ortama aktarılan sayfa sayısı 525.203'e ulaşmıştır.

3. Belge görüntülerinin elektronik ortamda hizmete sunulması: Türk arşivlerinin tanıtımı ve tarihi olayların açıklığa kavuşması amacıyla elektronik ortama aktarılan belge görüntülerinden uygun görülenlerin tam metin olarak elektronik ortamda hizmete sunulması amaçlanmıştır.

Günümüzde çok tartışılan ve Türkiye Cumhuriyetine soykırım iddiası ile haksız saldırılarda bulunulan Ermeniler konusunda, yurt içi ve yurt dışı

kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla Osmanlı Arşivindeki 1.406 belge ve Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğünün belgelere dayalı yayınları (13 kitap içinde yer alan 2.985 belge) elektronik ortamda hizmete sunulmuştur.

Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığında elektronik ortama aktarılan belge görüntüleri, araştırma salonunda çevrimiçi olarak araştırmacıların hizmetine sunulmaktadır.

Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığında yazılım tamamlandığında elektronik ortama aktarılan belgeler, araştırma salonunda çevrimiçi olarak araştırmacıların hizmetine sunulacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Cumhuriyet Arşivi yazılımındaki gecikmenin dışında, çalışmalar planlandığı şekilde yürütülmektedir.

D) Çözüm Önerileri

e- SAĞLIK

e-SAĞLIK GENEL DEĞERLENDİRME

Bilgi ve iletişim teknolojileri, sağlık hizmetlerinin; bölgeler ve sosyo-ekonomik gruplar arası sağlık düzeyi farklılıklarını azaltıcı, eşitlik ve hakkaniyet içinde, halkın ihtiyaç ve beklentilerine uygun, hasta haklarına saygılı, kaliteli, ulaşılabilir, etkin ve verimli bir şekilde sunulmasında önemli imkanlar sağlayan bir araçtır. Tüm dünyada, e-sağlık alanında yürütülen çalışmalar öncelikle ele alınmakta, bilgi ve iletişim teknolojilerinin getirilerinden yararlanabilme imkanı üzerinde önemle durulmaktadır.

Bu kapsamda, Sağlık Bakanlığı bünyesinde Türkiye Sağlık Bilgi Sistemi (TSBS) çalışmaları başlatılmıştır. Bu çalışmalar, e-Dönüşüm Türkiye Projesi ile birlikte koordinasyon içerisinde yürütülmektedir. TSBS içerisinde yürütülen çalışmalar sonucunda TSBS Eylem Planı hazırlanmış ve bu eylem planı, e-sağlık eylemlerinin oluşturulmasına temel teşkil etmiştir.

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin sağlık alanında uygulanması, yaygınlaştırılması ve bu alanda yetişmiş insan kaynağının oluşturulması, yakın gelecekte uygulanması planlanan aile doktorluğu bilgi sistemi ve elektronik sağlık kayıtları gibi kapsamlı sistemlerin sürdürülebilirliği açısından önem arz etmektedir. Ayrıca hastanelerde sunulan sağlık bakım hizmetlerinin belirli standartlar (Uluslararası Hastalık Sınıflaması-ICD-10, Tanıya Dayalı Gruplama) dahilinde izlenmesi, değerlendirilmesi ve sosyal güvenlik sistemi ile entegrasyonu genel sağlık sigorta sisteminin vazgeçilmez unsurlarından birisini oluşturmaktadır.

Sağlık bilgi sistemlerinin geliştirilmesi için esas teşkil edecek çalışmalar daha önceki değerlendirme raporlarında da değinildiği üzere e-sağlık eylemlerinin temelini oluşturmaktadır. Bu bağlamda “sağlık bilişimi alanında geliştirilen standartların saptanması”na ilişkin çalışmalar tamamlanarak bir rapor hazırlanmıştır.

54 numaralı “Tıbbi sarf malzemesi sınıflandırma sistemi ve barkod etiketleme standartlarının uygulanması” eylemi ile ilgili dünyada yaygın kabul gören Global Nomenclature for Medical Devices (GMDN) sistemine ilişkin çalışmalar Sağlık Bakanlığı Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğüne yürütülmektedir. GMDN adlandırma sistemi Türkçe’ye çevrilmiştir. GMDN ve/veya benzeri bir sistem ile her ürün için tekil tanımlayıcı barkod ile beraber kullanımı ve tıbbi malzeme yönetim sisteminin geliştirilmesine yönelik bir çalışma başlatılmıştır.

Aile Doktorluğu Bilgi Sistemi için ICD-10, ATC (Anatomic Therapeutic Chemical Classification) kodları ve Bütçe Uygulama Talimatı kodlarının uygulanmasına yönelik düzenleme çalışması başlatılmıştır. Elektronik Sağlık Kayıtlarının oluşturulmasına temel teşkil edecek Aile Doktorluğu Bilgi Sistemi çalışmaları 53. öncül eylem çerçevesinde tespit edilen ICD-10 standardı esas alınarak geliştirilmekte olup ihalesi sonuçlanmıştır. Aile

Hekimliği Pilot Uygulaması Hakkında Kanun Remi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Pilot il seçilen Düzce’de uygulama başlatılacaktır.

59 numaralı “Sağlık bakım hizmeti veren ve ödemelerini yapan kurumlar arasında klinik ve idari verilerin elektronik olarak iletişimini sağlamak için gerekli standartların geliştirilmesine yönelik çalışma yapılması”, 60 numaralı “Ulusal Elektronik Hasta Kayıtlarında yer alacak klinik verilerin kodlanması ile ilgili kontrollü tıbbi terminolojilerin belirlenmesi”, 61 numaralı “Ulusal Elektronik Hasta Kayıtlarında yer alacak klinik verilerin kodlanması ile ilgili kontrollü tıbbi terminolojilerin uygulanma ve yaygınlaştırma planlarının geliştirilmesi” ve 62 numaralı “Ayakta ve yatarak tedavi gören hastalar için Ulusal Vaka Bileşimi Sınıflandırma Sistemlerinin geliştirilmesi” eylemleri; Sağlık Bakanlığı, Maliye Bakanlığı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, DPT ve Hacettepe Üniversitesi arasında imzalanan protokol çerçevesinde projelendirilmiştir. Projenin hayata geçirilmesi ile e-Sağlık alanında önemli ilerlemeler kaydedileceği öngörülmektedir.

64 numaralı “Kişisel sağlık kayıtlarının erişim denetimi (e-imza) ve gizlilik ihtiyaçlarının belirlenmesi” eylemine ilişkin Kamu Sertifikasyon Yapısının oluşturulması ile görevlendirilen TÜBİTAK-UEKAE’ye e-imza kullanımı planlanan proje bilgileri iletilmiştir.

65 numaralı “Sağlık verilerinin modellenebilmesi için Veri Modeli Analizi yapılması, bu modellerin uyarlanabilirliğinin saptanması ve Türkiye için bir bağlamsal (Contextual) model ile ulusal sağlık verileri kavramsal (conceptual) ve mantıksal veri modellerinin oluşturulması” eylemi ile ilgili Dünya Bankası destekli “Sağlıkta Dönüşüm Programına Destek Projesi”nden yararlanılmaktadır.

66 numaralı “Bireysel bazda toplanacak Ulusal Minimal Sağlık Veri Setlerinin belirlenmesi ve Ulusal Sağlık Veri Sözlüğü hazırlanması” eylemine ilişkin Aile Hekimliği sisteminde toplanacak veri seti belirlenmiştir. Ulusal sağlık veri sözlüğü hazırlığı, Sağlık Bakanlığı, Maliye Bakanlığı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, DPT ve Hacettepe Üniversitesi arasında imzalanan protokol çerçevesinde projelendirilmiştir.

Sağlıkta Dönüşüm Programı ve e-Dönüşüm Türkiye Projesi e-Sağlık faaliyetleri çerçevesinde gelecek ihtiyaçlar dikkate alınarak “e-Sağlık Proje Teklifi” hazırlanmış ve ITU (International Telecommunication Union)’a sunulmuştur. Proje teklifi, ITU tarafından kabul edilmiş ve Aralık 2003’te Cenevre’de gerçekleştirilen Dünya Bilgi Toplumu Zirvesi basın bildirgesinde (Türkiye’nin e-Sağlık Projesi-Turkey’s e-Health Project) yayınlanmıştır. ITU e-strateji direktörü ve e-sağlık uzmanı Sağlık Bakanlığı uzmanlarıyla birlikte bir dizi çalışma gerçekleştirmiştir. Sağlık Bakanlığı bünyesinde yürütülen tüm bilgi ve iletişim teknolojileri projeleri gözden geçirilmiştir. (TSBS, e-sağlık, Sağlık Bilgi Sistemleri vb.). e-Sağlık projesinin uygulamaya yönelik önemli bir adımı olan “Türkiye e-Sağlık Strateji ve Uygulama Planı” hazırlanmıştır.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

- Eylem No : **53**
- Eylem Adı : Sağlık bilişimi alanında geliştirilen standartların saptanması
- Sorumlu Kuruluş : Sağlık Bakanlığı
- DPT
 - TSE
- İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : - Tıp Bilişimi Alanında Eğitim veren Akademik Kurumlar
- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Sağlık bilişimi alanında standart geliştiren uluslar arası kuruluşlar ile bu alanda öncü olan ülkelerin standart geliştirme faaliyetleri araştırılarak, geliştirilen sağlık bilişimi standartları envanteri çıkarılmış ve bu eylem kapsamında bir rapor hazırlanmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	54
Eylem Adı	:	Tıbbi sarf malzemesi sınıflandırma sistemi ve barkod etiketleme standartlarının uygulanması
Sorumlu Kuruluş	:	Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- TSE
	:	- TOBB
	:	- Verilen Sağlık Bakım Hizmetlerinin Ödemelerini Yapan Kamu ve Özel Kurum Temsilcileri
	:	- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Tıbbi malzeme sınıflandırma sistemi ve yönetimi ile ilgili dünyada yaygın kabul gören Global Nomenclature for Medical Devices (GMDN) sistemine ilişkin çalışmalar Sağlık Bakanlığı Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğünce yürütülmektedir.

Karar verilen GMDN sisteminin kullanımı ve yayınlştırılabilmesine yönelik olarak bir etüd proje hazırlanmasına gerek duyulmayıp, Bakanlığın kendi kaynaklarıyla proje yürütülmektedir.

GMDN ve/veya benzeri bir sistem ile her ürün için tek (biricik) tanımlayıcı barkod ile beraber kullanımı ve tıbbi malzeme yönetim sisteminin geliştirilmesine yönelik ayrı bir çalışma başlatılmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	55
Eylem Adı	:	Kan ve kan ürünleri barkod etiketleme standardının uygulanması
Sorumlu Kuruluş	:	Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- TSE - Kızılay - Kan Bankaları Yöneticileri - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Eylemin bir eğitim hastanesi kan merkezi ile yürütülmesi planlanmış ve ilgili kuruluş temsilcileri ile çalışmalar başlatılmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : **56**
Eylem Adı : Birinci basamak sağlık kurumlarında elektronik sağlık kaydının oluşturulması
Sorumlu Kuruluş : Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar :

B) Yapılan Çalışmalar

AEP doğrultusunda Aile Hekimliği Sistemine geçilmesi çerçevesinde Aile Hekimliği Bilgi Sistemine ilişkin proje hazırlanmıştır. İhalesi sonuçlandırılmıştır. Aile Hekimliği Pilot Uygulaması Hakkında Kanun TBMM'de kabul edilmiştir. 2005 yılı içerisinde pilot uygulama başlatılacaktır. Bu amaçla 2005 yılı Eylem Planı Taslağında, pilot uygulamanın takibi, aile hekimliğinde kullanılacak kontrollü tıbbi terminolojilerin belirlenmesi, aile hekimliğinde ihtiyaç duyulacak insan kaynağının yetiştirilmesine yönelik uzaktan eğitim modeli etüdü konularını içeren yeni bir eyleme yer verilmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	57
Eylem Adı	:	Elektronik Hasta Kayıtları (EHK) için kullanılacak model, içerik ve yapı standartlarının geliştirilmesine yönelik çalışma yapılması
Sorumlu Kuruluş	:	Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- TSE
	:	- Tıp Bilişimi Alanında Eğitim Veren Akademik Kurumlar
	:	- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

56. eylemle koordineli bir şekilde çalışmalar devam etmektedir. “Elektronik Hasta Takip Sistemi” ve “Aile Doktorluğu Bilgi Sistemi” çalışmalarından elde edilen deneyimlerden de yararlanılarak projelendirmeye yönelik bir rapor hazırlanmıştır. 2005 yılında yeni eylem planı çerçevesinde konu ile ilgili çalışmalara devam edilecektir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	58
Eylem Adı	:	Entegre Sağlık Enformasyon Sistemlerinin geliştirilebilmesi için önerilecek mesaj iletişimi standartlarının geliştirilmesine yönelik çalışma yapılması
Sorumlu Kuruluş	:	Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- TSE - Tıp Bilişimi Alanında Eğitim Veren Akademik Kurumlar - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Sağlık bilgi sistemleri için mesaj iletimi konusunda uluslar arası yaygın kabul gören HL7 standardının ulusal düzeyde kullanımını sağlamaya yönelik araştırma faaliyetleri tamamlanmış olup, taslak rapor hazırlanmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	59
Eylem Adı	:	Sağlık bakım hizmeti veren ve ödemelerini yapan kurumlar arasında klinik ve idari verilerin elektronik olarak iletişimini sağlamak için gerekli standartların geliştirilmesine yönelik çalışma yapılması
Sorumlu Kuruluş	:	Sağlık Bakanlığı
		- Maliye Bakanlığı
		- TSE
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Sağlık Bakım Hizmeti Veren Kamu ve Özel Sektör Kuruluşları
		- Sağlık Bakım Hizmetlerinin Ödemelerini Yapan Kamu ve Özel Sektör Kurumları

B) Yapılan Çalışmalar

Söz konusu eylem çerçevesinde Maliye Bakanlığı ile “Sağlık Hizmetleri Ödeme Sistemlerinin Güçlendirilmesi ve Yeniden Yapılandırılması”na ilişkin proje üzerinde çalışmalar son aşamaya gelmiştir. Projenin ana bileşenleri aşağıda yer almaktadır:

- Hizmet Başına Ödeme Sisteminin Yeniden Yapılandırılması
- Tanı İlişkili Gruplara Dayalı (DRG) Ön-Ödeme ve Bütçeleme Sistemi Geliştirilmesi
- Tıbbi Malzeme Yönetimi için Altyapı Çalışmaları

Maliye Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Hacettepe Üniversitesi ile çalışmaları başlatılan proje kapsamında hazırlanan protokol onaylanmıştır.

Elektronik fatura standartlarının tespitine yönelik yeni bir çalışma da başlatılmış olup 2005 yılı Eylem Planında ilgili eylem doğrultusunda çalışmalara devam edilecektir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	60
Eylem Adı	:	Ulusal Elektronik Hasta Kayıtlarında yer alacak klinik verilerin kodlanması ile ilgili kontrollü tıbbi terminolojilerin belirlenmesi
Sorumlu Kuruluş	:	Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- TSE - Tıp Bilişimi Alanında Eğitim Veren Akademik Kurumlar - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Sağlık Bakanlığı, Maliye Bakanlığı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Hacettepe Üniversitesi arasında imzalanan protokol çerçevesinde projelendirilmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	61
Eylem Adı	:	Ulusal Elektronik Hasta Kayıtları'nda yer alacak klinik verilerin kodlanması ile ilgili kontrollü tıbbi terminolojilerin uygulanma ve yaygınlaştırma planlarının geliştirilmesi
Sorumlu Kuruluş	:	Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Tıp Bilişimi Alanında Eğitim Veren Akademik Kurumlar - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Sağlık Bakanlığı, Maliye Bakanlığı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Hacettepe Üniversitesi arasında imzalanan protokol çerçevesinde projelendirilmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	62
Eylem Adı	:	Ayakta ve yatarak tedavi gören hastalar için Ulusal Vaka Bileşimi Sınıflandırma Sistemlerinin geliştirilmesi
Sorumlu Kuruluş	:	Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- DİE - Sağlık Bakım Hizmeti Veren Kamu ve Özel Sektör Kuruluşları - Sağlık Bakım Hizmetlerinin Ödemelerini Yapan Kamu ve Özel Sektör Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Sağlık Bakanlığı, Maliye Bakanlığı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Hacettepe Üniversitesi arasında imzalanan protokol çerçevesinde projelendirilmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	63
Eylem Adı	:	Sağlık bakım hizmeti veren kuruluşların uygulayacakları sağlık bilgi yönetimi standartlarının belirlenmesi yönünde çalışmalar yapılması
Sorumlu Kuruluş	:	Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- TSE
	:	- TÜRKA
	:	- Sağlık Alanında Kalite Belgesi Veren İlgili Diğer Kuruluşlar
	:	- Üniversite Hastaneleri
	:	- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Sağlık bilgi yönetimi standartlarının belirlenmesi için 53. eylemde bahsedilen standartların uygulamaya konması yönünde çalışmalar başlatılmıştır. Konu ile ilgili çalışmalara 2005 yılı Eylem Planı çerçevesinde devam edecektir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : **64**
Eylem Adı : Kişisel sağlık kayıtlarının erişim denetimi (e-imza) ve gizlilik ihtiyaçlarının belirlenmesi
Sorumlu Kuruluş : Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : - DPT
- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Kamu Sertifikasyon Yapısının oluşturulması ile görevlendirilen TÜBİTAK-UEKAE'ye e-imza kullanımı planlanan proje bilgileri iletilmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : **65**

Eylem Adı : Sağlık verilerinin modellenebilmesi için Veri Modeli Analizi yapılması, bu modellerin uyarlanabilirliğinin saptanması ve Türkiye için bir bağlamsal (Contextual) model ile ulusal sağlık verileri kavramsal (conceptual) ve mantıksal veri modellerinin oluşturulması

Sorumlu Kuruluş : Sağlık Bakanlığı

İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar :

- DİE
- Tıp Bilişimi Alanında Eğitim Veren ve İlgili Diğer Akademik Kurumlar
- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

İleri düzey uzmanlık gerektiren eylemle ilgili Dünya Bankası destekli “Sağlıkta Dönüşüm Programına Destek Projesi”nden yararlanılmaktadır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	66
Eylem Adı	:	Bireysel bazda toplanacak Ulusal Minimal Sağlık Veri Setlerinin belirlenmesi ve Ulusal Sağlık Veri Sözlüğü hazırlanması
Sorumlu Kuruluş	:	Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	<ul style="list-style-type: none">- DİE- Tıp Bilişimi Alanında Eğitim Veren ve İlgili Diğer Akademik Kurumlar- Halk Sağlığı Alanında Eğitim Veren Akademik Kurumlar- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Aile hekimliği sistemi için taslak minimal veri seti belirlenmiştir. Ulusal sağlık veri sözlüğü hazırlığı Sağlık Bakanlığı, Maliye Bakanlığı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Hacettepe Üniversitesi arasında imzalanan protokol çerçevesinde projelendirilmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : **67**

Eylem Adı : Türkiye’de sağlık bilişimi eğitimi gereksinimlerinin saptanması ve karşılanabilmesi amacıyla bir “*eğitim ağacı*”nın tasarlanması, modellenmesi ve bu alanda müfredat programları çalışmalarına destek verilmesi

Sorumlu Kuruluş : Sağlık Bakanlığı

İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : - Tıp Bilişimi Alanında Eğitim Veren ve İlgili Diğer Akademik Kurumlar
- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Orta Doğu Teknik Üniversitesi ve Hacettepe Üniversitesi ile birlikte yapılan çalışmalar sonucu Orta Doğu Teknik Üniversitesinde yüksek lisans programları açılmıştır. Sağlık eğitimi veren kurumların müfredatlarında sağlık bilişimi konusunda da eğitim verilecek şekilde düzenlemeler yapılması konusunda çalışmalara devam edilecektir. Bu tip çalışmalar süreklilik arz ettiği için KDEP çerçevesinde istenen düzeyde sonuç alındığı kabul edilmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

e-TİCARET

e-TİCARET GENEL DEĞERLENDİRME

Günümüzde tüm dünyada yaşanan ekonomik entegrasyon sürecinde, ülkeler arasındaki ticari sınırlamalar kalkmaktadır. Bu yeni ekonomik düzende, yeni pazarlara kolayca erişebilme ve ticari işlemleri hızlandırma gibi bir çok faydalar sağlayan elektronik ticaretin payı giderek artmaktadır. Ülkemizin elektronik ticaret yardımıyla küreselleşen pazardan daha fazla pay alması ve tüm işletmelerin, özellikle de KOBİ'lerin, rekabet gücünün artırılması için Kısa Dönem Eylem Planında Türkiye'de e-ticaretin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasına yönelik 6 eyleme yer verilmiştir.

Ülkemizdeki firmaların e-ticaret kullanımı, henüz küresel pazarda etkin yer almalarını sağlayabilecek düzeyde değildir. Bununla birlikte, e-ticaretin işletmeler ve özellikle KOBİ'ler için sunduğu fırsatlar ilgili tüm kesimler tarafından kabul edilmekte ve bunlardan faydalanmak için çalışmalar yapılmaktadır.

e-Ticarete ilişkin olarak KDEP'te yer verilen eylemler ile; tüm şirket bilgilerinin tutulacağı Şirket Sicil Kayıt Sisteminin kurulması, elektronik ticareti yaygınlaştırmaya yönelik olarak e-ticaret ve e-iş bilincinin oluşturulması, e-ticaret hazırlık değerlendirme hizmetlerinin verilmesi, e-ticaret bilgi havuzu oluşturulması ve dış ticarete kullanılan bilgi ve belgelerin elektronik ortamda paylaşılması ile elektronik belgenin yaygınlaştırılması amaçlanmıştır. Bu amaçlara ulaşıldığında, ülkemizde elektronik ticaretin gelişmesi ve yaygınlaşması için uygun ortam oluşturulmuş olacaktır.

Şirket bilgilerinin tutulacağı Şirket Sicil Kayıt Sistemi ile ilgili olarak TOBB tarafından geliştirilmekte olan "Ticaret Sicili Arşiv ve Otomasyon Sistemi" ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan Sanayi.NET Bilgi Sistemi arasındaki farklılıkların tespitine yönelik görüşmeler sonrasında, Bakanlık ile TOBB arasında yapılan toplantılar sonucunda belirlenen kararlar gereğince; "Ticaret Sicil Gazetesi Otomasyonu ve Arşiv Sistemi" çerçevesinde hayata geçirilecek proje ile, Ticaret Sicil Memurluklarından çevrimiçi toplanacak bilgilerin Bakanlık şirket veri tabanına aktarılması esası benimsenmiştir. Buna ilişkin entegrasyonun, Merkezi Tüzel Kişilik Bilgi Sisteminin oluşturulması kapsamında gerçekleştirilmesi planlanmıştır.

KOBİ'lerin e-ticarete yönlendirilmesi ve bu hususta destek sağlanması kapsamında Ocak-Aralık 2004 döneminde 617 firmaya mali destek verilmiştir. Yine bu amaçla ortak bir e-ticaret bilgi havuzu oluşturulmasına ilişkin etüd-proje çalışmalarının 2005 yılı başında tamamlanmasından sonra 2005-2006 yıllarında uygulamaya dönük çalışmalara başlanacaktır. Elektronik ticaret imkanlarından dış ticarete de yararlanılması amacıyla dış ticarete ilişkin belgelerin elektronik ortamda paylaşılması ve uluslar arası dolaşımının sağlanması için bir pilot projenin hayata geçirilmesi planlanmış ve projeye ilişkin olarak hazırlanan protokol imzalanmıştır. Ayrıca bu belgelerin uluslar arası dolaşımının sağlanması kapsamında ilgili uluslar arası kuruluşların çalışmalarına etkin katılım sağlanmaktadır.

e-Ticaret bölümünde yer alan eylemlere ilişkin teknik altyapının hazırlanmasında projelerin gerçekleştirilmesi aşamasına gelinmiştir. e-Ticaret konusunda KOBİ'lere yönelik bilgilendirme ve danışmanlık desteği sağlanmaktadır.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	68
Eylem Adı	:	Şirket Sicil Kayıt Sisteminin oluşturulması
Sorumlu Kuruluş	:	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
		- Başbakanlık
		- İçişleri Bakanlığı
		- Maliye Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- DPT
		- DİE
		- Vakıflar Genel Müdürlüğü
		- TOBB
		- İlgili Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, şirket sicil kayıtlarının tek merkezde toplanması amacıyla tasarlanan “Merkezi Tüzel Kişilik” sisteminin ihalesini tamamlamış olup yüklenici firma ile sözleşme yapma aşamasına gelmiştir. Diğer taraftan, TOBB tarafından geliştirilen “Ticaret Sicili Arşiv ve Otomasyon Sistemi” de tamamlanma aşamasına gelmiş bulunmaktadır. TOBB, Bakanlığa yazdığı bir yazı ile bu sistemin Bakanlığın ihtiyaçlarını da karşılayacak şekilde tasarlandığını belirtmiş, Bakanlığın ayrıca bir proje geliştirmesine ihtiyaç olmadığını ifade etmiştir. Bunun üzerine Bakanlık, projenin ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikte olup olmadığını tespit etmek için TOBB’dan bilgi talebinde bulunmuştur. TOBB tarafından geliştirilmekte olan “Ticaret Sicili Arşiv ve Otomasyon” sistemi ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan Sanayi.NET Bilgi Sistemi arasındaki farklılıkların tespiti ve buna bağlı olarak sistemlerin birbirine alternatif mi, yoksa tamamlayıcı nitelikte mi olduğunun ve birbiriyle uyumuna ilişkin hususların belirlenmesi konusunda bir çalışma yapılmıştır. Bu çalışmalar sonrasında, Bakanlık ile TOBB arasında yapılan toplantılar sonucunda belirlenen kararlar gereğince; TOBB’un sorumluluğunda olan ve 2005 Taslak Eylem Planında yer alan “Ticaret Sicil Gazetesi Otomasyonu ve Arşiv Sistemi” eylemi çerçevesinde hayata geçirilecek proje ile, Ticaret Sicil Memurluklarından çevrimiçi toplanacak bilgilerin Bakanlık şirket veri tabanına aktarılması esası benimsenmiştir. Buna ilişkin entegrasyonun, Merkezi Tüzel Kişilik Bilgi Sisteminin oluşturulması kapsamında gerçekleştirilmesi planlanmıştır. Bu entegrasyonun hayata geçirilmesi amacıyla “Merkezi Tüzel Kişilik” projesi için gerçekleştirilme aşamasına gelen alıma ait sözleşme hükümlerinin yeni duruma göre revize edilmesi ve söz konusu alımın yapılması yönündeki hazırlıklar tamamlanmak üzeredir. Söz konusu eylem 2005 yılı Eylem Planında da yer verilecek ve proje TOBB’un Ticaret Sicil Gazetesi Otomasyon Projesi ile paralel yürütülecektir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	69,70
Eylem Adı	:	KOBİ'lerde e-ticaret ve e-iş bilincinin oluşturulması ve e-ticarete hazırlık değerlendirme hizmetinin verilmesi
Sorumlu Kuruluş	:	KOSGEB
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- DTM
		- TOBB
		- TESK
		- İGEME
		- TİM

B) Yapılan Çalışmalar

KOBİ'lerde e-iş bilincinin oluşturulması planı kapsamında, 2004 yılı Ağustos ve Eylül aylarında Kayseri, Urfa, Adana, Bursa ve İzmir'de KOBİ'lere İnternet, Bilgi Ağları, e-İş Desteği ve yazılım desteği gibi konularda bilgilendirme yapılmıştır.

Bilgi Ağları ve e-İş Desteği kapsamında Ocak-Aralık 2004 döneminde toplam 617 firmaya 1.650.000 Euro karşılığı Türk Lirası destek verilmiştir. Bu desteğe uygulama kolaylığı getirmek için yeni bir program hazırlanmış olup veri girişleri ile takibi elektronik ortamda yapılmaktadır.

KOBİ Bilgi Ağı KOBİNET sayfası yenilenmekte olup, üye sayısı 19.700 civarındadır. Türkiye çapında 40.000 işletmeye bir anket çalışması uygulanarak işletmelere ilişkin diğer bilgilerin yanı sıra, bilgi teknolojileri altyapılarına ilişkin veriler toplanmıştır. Bu anketlerin, veri girişleri tamamlanmış olup analiz ve değerlendirme çalışmaları devam etmektedir. Bu çalışmalar sonucunda KOBİNET üye sayısının 60.000'e ulaşması hedeflenmektedir.

KOBİ'lerde e-egitim hususunda çalışma grupları oluşturularak uzaktan eğitim ve e-egitim için gerekli çalışmalar yapılacaktır. Bu konu ile ilgili olarak Türk Telekom ve KOSGEB arasında altyapı kurulmasına yönelik olarak Mayıs ayında bir protokol imzalanmış olup, tüm KOSGEB Merkezlerini, 50 Sinerji Odağını ve 100 OSB'yi birbirine bağlayacak telekonferans, video konferans, vb. altyapının kurulması planlanmaktadır. Bu konu ile ilgili olarak 6 KOSGEB Merkezinde video konferans bağlantısı kurulmuştur. Ayrıca, e-Ticaret'e hazırlık konusunda yapılan altyapı/üstyapı yatırımlarında faiz sübvansiyonu gibi yeni model çalışmaları yapılmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

KOBİ'lere verilen Bilgi Ağları ve e-İş Desteğinin uygulamasında sorunlar yaşanmış olup uygulayıcı ve düzenleyici birimler arası bir matris Çalışma

Grubu oluşturularak desteğin revizyon çalışmalarına başlanmıştır. Desteğin revize edilmesini müteakip uygulama devam ettirilecektir.

e-İş konusunda yapılan bilgilendirme toplantıları sırasında KOBİ'lerin, bilgiye ulaşmada hangi kamu kurumundan/kuruluşundan ne şekilde faydalanacağını bilmediği gözlemlenmiştir.

D) Çözüm Önerileri

KOBİ'lere verilen desteklerin tek elde/daha az sayıda yerde/kuruluştaki toplanmasında yarar görülmektedir (Sinerji Odakları gibi).

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	71
Eylem Adı	:	Ortak e-ticaret bilgi havuzunun oluşturulması
Sorumlu Kuruluş	:	Dış Ticaret Müsteşarlığı
		- Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
		- DİE
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- TOBB
		- KOSGEB
		- İGEME
		- Özel Sektör Kuruluşları
		- Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

“e-Ticaret Bilgi Havuzu Projesi” ile başta KOBİ’ler olmak üzere bütün gerçek ve tüzel kişileri elektronik ticarete özendirmek, bilgilendirmek ve e-ticarete hazırlamak amacıyla tüm tarafları bir araya getiren bir portal oluşturulacaktır. Türkiye Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler, Serbest Meslek Mensupları ve Yöneticiler Vakfı (TOSYÖV) ile birlikte etüd çalışması yapılmasına karar verilmiştir. TOSYÖV, Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfına (TTGV) proje önerisini sunmuş ve söz konusu öneri, yönetim kurulunda stratejik odak projesi olarak kabul görmüştür. Bu çerçevede; TOSYÖV tarafından yürütülecek olan “e-Ticaret Bilgi Havuzu Etüd Projesi”, stratejik odak noktası projesi olarak AR-GE yardımlarından yararlanmak üzere Dış Ticaret Müsteşarlığının onayından geçmiştir. 2005 yılı başında etüdünün tamamlanması beklenen projede, 2005-2006 yıllarında uygulamaya dönük çalışmalara başlanacaktır.

Projenin temel hedefi ülkemizde elektronik ticaretin geliştirilmesidir. Bu hedef doğrultusunda, e-ticaretle ilgili istatistikler, standartlar, mevzuat, makaleler, araştırma raporları, e-ticarete başlamak isteyenler için pratik bilgiler, e-ticaretle ilgili projeler, başvuru kaynakları, e-ticaret yapan firmalar listesi ve linkleri, başarı öyküleri, sektörden haberler gibi ortak bilgilerin ilgili kaynaklarından sağlanarak tek bir portalda birleştirilmesi ve bilgilendirme ve e-ticarete hazırlık değerlendirmesi gibi internet sayfası hizmetlerinin Türkçe, ülkemizdeki faaliyetlerin anlatılmasına yönelik bilgilerin ise ilk etapta Türkçe ve İngilizce olarak sunulması planlanmaktadır.

Etüd proje üç ana safhadan oluşacaktır:

1. Mevcut içerik yönetim ve yayınlama süreçlerinin gözden geçirilmesi,
2. İçerik yönetim teknolojilerinin gözden geçirilmesi,
3. İçerik yönetimi ve entegrasyon çerçeve çalışması.

Projeden beklenen başlıca faydalar aşağıda özetlenmiştir:

- e-Ticaret uygulama ve koordinasyon çalışmalarının internetten sürdürülmesi etkinliği artıracaktır.
- Dinamik yapısı ile ülkemizdeki genç nüfusla birlikte, firmalarımızdaki ciddi ve büyük bir potansiyel e-ticarete yönlendirilecek, dolayısı ile ihracatımız ve dünya ticaretinden aldığımız pay artacaktır.
- Başarılı örneklerin paylaşılacağı ortak platform oluşturulacaktır.
- Gerekli bilgileri tutan kuruluşların birbirleriyle elektronik ortamda bilgi paylaşımı ve iletişimi ile e-Dönüşüm Türkiye Projesinin temel hedeflerinden biri olan “birlikte çalışılabilirlik” sağlanacaktır.
- Bilgi teknolojileri kullanımı özendirilecek, e-ticaret bilinci ve e-ticarete güven oluşturulacaktır.
- Bilgi havuzu, e-ticarete başlamak için pratik ve faydalı bilgileri sunacaktır.
- Genel olarak e-ticaret çalışmalarının anlatıldığı www.e-ticaret.gov.tr sitesi e-Ticaret Bilgi Havuzu için ortak yetki paylaşımının olduğu bir portala dönüştürülecektir.

Eylemin yürütülebilmesi için gerekli etüd proje çalışmasının 2005 yılı başında tamamlanması planlanmaktadır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Etüd projenin gerçekleşmesi için gerekli finansmanın sağlanması konularında yaşanan gecikmeler, etüd projenin başlatılmasını da geciktirmiştir.

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	72
Eylem Adı	:	Dış ticarete kullanılan bilgi ve belgelerin elektronik ortamda paylaşılması
Sorumlu Kuruluş	:	Gümrük Müsteşarlığı
		- Maliye Bakanlığı
		- Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
		- DTM
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- DİE
		- TOBB
		- UND
		- Bankalar Birliği
		- İlgili Diğer Kamu ve Özel Sektör Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Dış Ticarete e-Belge Uygulama Grubu, dış ticarete rol alan kurumlarca düzenlenen tüm belgelerin incelenmesine ilişkin çalışma prensibi ve standartları belirlemiştir. Dış ticaret işlemlerinde kullanılan belgeler tespit edilerek bir envanter çıkarılmıştır.

10.06.2004 tarihinde İcra Kurulunda Dış Ticarete e-Belge Uygulama Grubunun çalışmaları hakkında bir sunum yapılmış ve İcra Kurulunun 5 no'lu kararıyla pilot uygulamanın protokol çerçevesinde Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) tarafından gerçekleştirilmesi ve ilgili kurum ve kuruluşların elektronik bilgi ve iletişim sistemlerini, elektronik belgelerin depolanacağı merkezi veri tabanına gerekli bilgi ve belgeleri sağlayacak şekilde adapte etmeleri kararlaştırılmıştır.

Pilot Projenin Gemlik Bursa Serbest Bölgesi'nde hayata geçirilmesi amacıyla TİM ile uygulama grubu adına Gümrük Müsteşarlığı arasındaki protokol Ağustos 2004 tarihinde imzalanmış ve çalışmalara başlanmıştır.

Protokolde;

- TİM, Uygulama Grubunun çalışmaları sırasında tespit edilen esaslara uygun olarak hazırlayacağı bir yazılım taslağını protokol imza tarihinden itibaren 1 ay içinde Uygulama Grubunun görüş ve onayına sunacağını belirtmiştir.
- TİM, Uygulama Grubu onayı alındıktan 15 gün sonra yazılımda kullanılacak XML şemalarını belirleyerek ayrıntılı bir doküman ile Uygulama Grubuna Eylül 2004 sonuna kadar sunacağını taahhüt etmiştir.
- TİM, Uygulama Grubu üyelerinin verilen bu XML şemalarına ve işlem süreçlerine uygun olarak kendi altyapılarını oluşturmasından sonra Ekim 2004 sonunda TİM Sunucu tarafı yazılımının testini Uygulama Grubunun göstereceği bölgede başlatacağını ifade etmiştir.

Çalışmalar, grup adına Gümrük Müsteşarlığının denetiminde devam etmektedir.

TİM yetkilileri, ilgili kurum/kuruluş yetkilileri ile temasa geçerek kurumların alt yapı hazırlıkları için gerekli bilgileri vermişlerdir.

Dış ticaret işlemlerinde kullanılan belgelerden bazıları (A.TR Dolaşım Belgeleri ve EUR.1 Dolaşım Sertifikaları) uluslar arası nitelikte ve matbu evrak şeklinde taraf olan ülkelerde dolaşmaktadır. Bu belgeleri düzenleme görevini üstlenen TOBB, söz konusu belgeleri XML ortamına aktarmak üzere çalışmalara başlayacağını bildirmiştir.

Dış ticarete kullanılan bilgi ve belgelerin elektronik ortamda paylaşılması amacıyla geliştirilen pilot projenin bölgede başarıya ulaşması ile 2005 yılı içerisinde projenin yaygınlaştırma aşamasına geçilmesi düşünülmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Bazı kurumların Uygulama Grubunun çalışmalarına etkin katılımı çoğu zaman gerçekleşmediğinden ve proje kapsamında kurum olarak yapılması gereken hazırlıklar yapılmadığından, uygulama grubu olarak, TİM tarafından kurum adına simülasyon yapılmasına karar verilmiştir.

Dış ticaret işlemlerinde kullanılan belgelerden bazıları (TIR Karnesi, A.TR Dolaşım Belgeleri ve EUR.1 Dolaşım Sertifikaları gibi) uluslar arası nitelikte ve matbu evrak şeklinde taraf olan ülkelerde dolaşmaktadır. Bu nedenle söz konusu belgelerin e-belge uygulamasına dahil edilmesi zor görünmektedir.

İlgili kurum/kuruluşların altyapı bakımından hazır olmaması sebebi ile proje planında gecikmeler olmuştur.

Diğer taraftan, projenin bir pilot çalışmasının yapılmasının planlanması ve bu çalışmaların teknik boyutunun nasıl gerçekleştirileceği hususu, toplantıların önemli bir kısmında gündem maddesi olmuştur.

Pilot projenin hayata geçirilmesinin proje içerisinde yer alacak kurum ve kuruluşların otomasyon alt yapısına bağlı olması bir güçlük olarak ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle, tasarlanan sistemin bütün unsurları ile projelendirilmesi ve pilot çalışma yapılmasının hedeflenen sonuca uygun olup olmayacağına ilişkin tereddütler mevcuttur.

D) Çözüm Önerileri

e-Belge çalışma grubunun şu ana kadar yaptığı toplantılarda e-belge projelerine ilişkin sistem tasarımı, standartlar ve kurumların yapması gereken çalışmalar hususunda katılımcıların geniş mutabakatı sağlanmıştır.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	73
Eylem Adı	:	Dış ticarete e-belgenin uluslar arası dolaşımının sağlanması
Sorumlu Kuruluş	:	Dış Ticaret Müsteşarlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	Gümrük Müsteşarlığı

B) Yapılan Çalışmalar

Konunun e-Belge Projesini destekleyen bir eylem niteliğinde olması ve aynı zamanda gerek Gümrük Müsteşarlığı gerekse Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı kuruluşu olan İGEME nezdinde de ele alınıyor olması nedeniyle uluslar arası toplantılara her iki kurumun yetkilileri de katılarak söz konusu çalışmanın uluslar arası boyutu geliştirilmiş olmaktadır. Bu çerçevede, Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonunun (AEK) başlattığı ve uluslar arası ticari belgelerin standart biçimde elektronik ortamda üretilmesi ve paylaşılmasını amaçlayan UNEDocs projesi kapsamında ülkemizle işbirliği yapılması için BM nezdinde girişimde bulunulmuştur. BM AEK tarafından oluşturulan UNEDocs Projesi Danışma Kuruluna ülkemizden katılım sağlanmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri